

Sociálny sprievodca mesta Stará Turá

November 2018

Vážení občania!

Život každého z nás je rozmanitý, striedajú sa v ňom lepšie obdobia s horšími. Neraz nám prinesie náhle, nepredvídané a aj kritické situácie, ktoré nevieme zvládnuť sami a potrebujeme pomoc. Niekoľko pomôže rodina, či pomocnú ruku podajú priatelia, ale realita života nás postaví aj do situácií, v ktorých sme nútení využiť aj tzv. inštitucionálnu pomoc. Kto nám pomôže tieto situácie riešiť?

Práve preto sa Vám teraz dostáva do rúk tento informačný bulletin, ktorý Vám pomôže nájsť odpovede sme na Vaše otázky. Ide o druhé aktualizované vydanie sociálneho sprievodcu, ktorý sme vypracovali s cieľom napomôcť pri orientácii v splete legislatívy, inštitúcií či rôznych dávok sociálneho zabezpečenia a pomoci. Dúfame, že tým, ktorí pomoc potrebujú, poskytne dostatok informácií k ľahšiemu riešeniu ich problémov a otázok.

Avšak ani tá najdokonalejšia príručka nedokáže vystihnúť rozmanitosť životných situácií, preto sa nebojte čím skôr osloviť práve tých, ktorí Vám môžu pomôcť alebo aspoň kvalifikované poradiť.

Sociálneho sprievodcu mesta Stará Turá nájdete aj v elektronickej podobe na webovom sídle mesta www.staratura.sk.

Oddelenie sociálnych vecí
Mestský úrad Stará Turá

OBSAH

1. Systém sociálneho zabezpečenia	2
1. Sociálne poistenie	2
2. Štátnej sociálnej podpory	3
3. Sociálna pomoc	4
4. Podpora zamestnanosti	6
5. Sociálne služby	6
6. Daňový bonus a zvýhodnenia	7
7. Pomoc samosprávy – Mesta Stará Turá	9
2. Rodina, deti a mládež	10
1. Tehotenstvo	10
2. Narodenie dieťaťa	10
3. Starostlivosť o dieťa	11
4. Náhradná starostlivosť, osvojenie, profirodič	12
5. Deti a mládež s výchovnými problémami	13
6. Dieťa so zdravotným znevýhodnením	14
7. Týranie zanedbávanie, zneužívanie dieťaťa	15
8. Rozvod a výživné	17
9. Peňažné dávky a príspevky pre rodinu s dieťaťom	18
3. Zdravotne znevýhodnené osoby a seniori	21
1. Choroba	21
2. Invalidita	22
3. Čažké zdravotné postihnutie	22
4. Seniori	23
5. Zľavy a výhody	24
6. Sociálne služby	25
7. Poskytovatelia sociálnych služieb v meste Stará Turá	27
8. Komunitné organizácie pôsobiace v sociálnej oblasti v Starej Turej	27
4. Osoby v krízovej situácii	29
1. Nezamestnanosť a hmotná núdza	29
2. Domáce násilie	31
3. Závislosť	32
4. Návrat z výkonu trestu	33
5. Občan bez prístrešia	33
6. Úmrtie v rodine	33
Register pojmov	35

SOCIÁLNE ZABEZPEČENIE

Sociálne zabezpečenie na Slovensku má 3 základné formy:

1. sociálne poistenie
2. sociálna podpora
3. sociálna pomoc

① SOCIÁLNE POISTENIE

Sociálne poistenie je forma zaistenia sociálnych potrieb občanov vo všetkých prípadoch, keď sa jedná o sociálnu udalosť spojenú so stratou príjmu: materstvo, ošetrovanie člena rodiny, choroba, invalidita, staroba. Výška poistnej dávky je adekvátna odvedenej časti prostriedkov do systému (odvodov do poistných fondov).

Sociálne poistenie sa skladá z:

➤ **Dôchodkového poistenia**, z ktorého sa poskytujú dávky:

- starobný dôchodok,
- predčasný starobný dôchodok,
- vdovský a vdovecký dôchodok,
- sirotský dôchodok,
- invalidný dôchodok,
- vyrovnávací príplatok.

➤ **Nemocenského poistenia**, z ktorého sa poskytujú nasledovné dávky:

- nemocenské,
- ošetrovné,
- vyrovnávacia dávka,
- materské.

➤ **Poistenia v nezamestnanosti**, z ktorého sa poskytuje v prípade straty zamestnania:

- dávka v nezamestnanosti.

➤ **Úrazového poistenia** - je poistením zamestnancov pre prípad poškodenia zdravia alebo úmrtia v dôsledku pracovného úrazu, služobného úrazu a choroby z povolania. Časť dávok slúži na kompenzáciu pozostalých. Z tohto poistenia môžu byť poskytnuté dávky:

- úrazový príplatok,
- úrazová renta,
- jednorazové vyrovnanie,
- pozostalostná úrazová renta,
- jednorazové odškodenie,
- pracovná rehabilitácia a rehabilitačné,
- rekvalifikácia a rekvalifikačné,
- náhrada za bolesť, náhrada za stáženie spoločenského uplatnenia,
- náhrada nákladov spojených s liečením,
- náhrada nákladov spojených s pohrebom.

➤ **Garančného poistenia** - pre prípad platobnej neschopnosti zamestnávateľa, z fondu sa uspokojujú mzdrové nároky zamestnancov formou:

- dávky garančného poistenia.

Príslušnou inštitúciou na poskytovanie uvedených dávok je Sociálna poisťovňa, ústredie, Ul. 29. augusta č. 8 a 10, 813 63 Bratislava,
pobočka: Sociálna poisťovňa, Hviezdoslavova 36, 915 01 Nové Mesto nad Váhom,

Informácie:

- ☎ bezplatná infolinka o dôchodkoch: 0800/123 123
- ☎ infolinka o ostatných dávkach: 0906/171 989, 02/3247 1989

<https://www.socpoist.sk/>

<https://www.employment.gov.sk/sk/socialne-poistenie-dochodkovy-system/>

Legislatíva: Zákon č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení

<https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/2003/461/>

(2) ŠTÁTNA SOCIÁLNA PODPORA

Štátna sociálna podpora je predovšetkým podpora štátu rodinám s nezaopatrenými deťmi. Predstavuje systém jednorazových a opakovanych dávok poskytovaných pri vzniku a trvaní štátom definovaných životných udalostí jednotlivca alebo rodiny:

- Príspevok pri narodení dieťaťa
- Príspevok na viac súčasne narodených detí
- Prídavok na dieťa
- Príplatok k prídatku na dieťa
- Rodičovský príspevok
- Príspevok na starostlivosť o dieťa
- Jednorazový príspevok dieťaťu pri zverení do náhradnej starostlivosti
- Jednorazový príspevok dieťaťu pri zániku náhradnej starostlivosti
- Opakovaný príspevok dieťaťu zverenému do náhradnej starostlivosti
- Opakovaný príspevok náhradnému rodičovi
- Príspevok na pohreb

Príslušnou inštitúciou na poskytovanie uvedených dávok je Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny (ÚPSVR)

Informácie:

https://www.upsrv.gov.sk/socialne-veci-a-rodina-1.html?page_id=232038&urad=240283

<https://www.employment.gov.sk/sk/rodina-socialna-pomoc/>

Legislatíva: Zákon č. 600/2003 Z.z. o prídavku na dieťa

Zákon č. 571/2009 Z.z. o rodičovskom príspevku

Zákon č. 383/2013 Z.z. o príspevku pri narodení dieťaťa ...

Zákon č. 561/2008 Z.z. o príspevku na starostlivosť o dieťa

Zákon č. 627/2005 Z.z. o príspevku na podporu náhradnej starostlivosti o dieťa

Zákon č. 238/1998 Z.z. o príspevku na pohreb

<https://www.employment.gov.sk/sk/rodina-socialna-pomoc/podpora-rodinam-detmi/penazna-pomoc/>

③ SOCIÁLNA POMOC

Štát poskytuje sociálnu pomoc najmä prostredníctvom dávok v hmotnej núdzi, náhradného výživného, príspevkov na kompenzáciu sociálnych dôsledkov ľažkého zdravotného postihnutia a podobne. Sociálnu pomoc môže poskytovať aj obec prostredníctvom jednorazovej dávky. Jednou z foriem sociálnej pomoci pre ľudí v nepriaznivej situácii sú sociálne služby, ktoré poskytuje štát, vyššie územné celky a obce.

➤ Pomoc v hmotnej núdzi

Dávka v hmotnej núdzi a príspevky sa poskytujú občanovi v hmotnej núdzi a fyzickým osobám, ktoré sú s občanom v hmotnej núdzi spoločne posudzované za podmienok taxatívne vymedzených v zákone o pomoci v hmotnej núdzi. Podmienkou pridelenia je preverenie príjmovej a čiastočne materiálnej situácie žiadateľov:

- Dávka v hmotnej núdzi
- Aktivačný príspevok
- Príspevok na bývanie
- Ochranný príspevok
- Príspevok na nezaopatrené dieťa
- Príspevok na bývanie
- Osobitný príspevok
- Jednorazová dávka v hmotnej núdzi (o jej priznaní rozhoduje obec)

Informácie:

<https://www.employment.gov.sk/sk/rodina-socialna-pomoc/hmotna-nudza/>

Legislatíva: Zákon č. 417/2013 Z. z. o pomoci v hmotnej núdzi

<https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/2013/417/>

➤ Náhradné výživné

Náhradným výživným sa prispieva na zabezpečenie výživy nezaopatreného dieťaťa v prípade, ak povinná osoba neplní výživné stanovené právoplatným súdnym rozhodnutím, alebo dieťaťu nevznikol nárok na sirotský dôchodok.

Informácie:

https://www.upsvr.gov.sk/socialne-veci-a-rodina/hmotna-nudza/nahradne-vyzivne.html?page_id=227

Legislatíva: Zákon č. 201/2008 Z. z. o náhradnom výživnom

<https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/2008/201/>

➤ Dotácie na podporu výchovy dieťaťa a štipendiá

Dotácie na stravu a školské potreby a štipendiá sú poskytované s cieľom podporiť vzdelávanie u detí ohrozené sociálnym vylúčením.

- Dotácia na stravu
- Dotácia na školské potreby

Dotácie poskytuje Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny.

Informácie:

https://www.upsvr.gov.sk/socialne-veci-a-rodina/hmotna-nudza/dotacie-pre-deti.html?page_id=228

Legislatíva: Zákon č. 544/2010 Z. z. o dotáciách

<https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/2010/544/>

Žiaci stredných škôl môžu získať dva typy štipendií:

- Štipendium určené pre žiakov zo sociálne slabšieho prostredia
- Motivačné štipendium a iné finančné a hmotné zabezpečenie (žiaci SOŠ)

Študenti vysokých škôl môžu získať:

- Sociálne štipendium,
- Motivačné štipendium

Štipendiá sú poskytované v gescii jednotlivých škôl.

Informácie: https://www.iedu.sk/zivotne_situacie/stipendia_a_dotacie/Stranky/default.aspx

► Peňažné príspevky t'ažko zdravotne postihnutým osobám

Predstavuje pomoc občanom s ťažkým zdravotným postihnutím formou peňažných príspevkov na kompenzáciu zvýšených životných nákladov a peňažných príspevkov na opatrovanie, prípadne asistenciu:

- Peňažný príspevok na osobnú asistenciu
- Peňažný príspevok na kúpu, výcvik používania a úpravu pomôcky,
- Peňažný príspevok na opravu pomôcky
- Peňažný príspevok na kúpu zdvíhacieho zariadenia,
- Peňažný príspevok na kúpu alebo úpravu osobného motorového vozidla
- Peňažný príspevok na prepravu
- Peňažný príspevok na úpravu bytu, rodinného domu alebo garáže
- Peňažný príspevok na kompenzáciu zvýšených nákladov (na diétne stravovanie, na benzín, na hygienu a opotrebovanie šatstva.., na psa so špeciálnym výcvikom),
- Peňažný príspevok za opatrovanie
- vystavenie preukazu ŤZP
- vystavenie parkovacieho preukazu.

Informácie:

<https://www.employment.gov.sk/sk/rodina-socialna-pomoc/tazke-zdravotne-postihnutie/>

https://www.upsrv.gov.sk/obcan-so-zdravotnym-postihnutim-1/kompenzacie-tazkeho-zdravotneho-postihnutia.html?page_id=262476&urad=240283

Legislatíva: Zákon č. 447/2008 Z. z. o peňažných príspevkoch na kompenzáciu ťažkého zdravotného postihnutia

<https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/2008/447/>

► Resocializačný príspevok

Špecializovaný inštitút pomoci pre osoby po výkone trestu v nápravnovýchovnom zariadení. Je určený na resocializáciu prepusteným, najmä na zabezpečenie nevyhnutných vecí osobnej potreby, vybavenie osobných dokladov. Na resocializačný príspevok nevzniká prepustenému automaticky nárok.

Informácie:

https://www.upsrv.gov.sk/socialne-veci-a-rodina-1/kuratela-pre-dospelych/navrat-z-vykonom-trestu-odnatia-slobody.html?page_id=262392&urad=240283

Legislatíva: Zákon č. 305/2005 Z. z. o sociálnoprávnej ochrane detí a o sociálnej kuratele

<https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/2005/305/>

Príslušnou inštitúciou na poskytovanie vyššie uvedených dávok, príspevkov a dotácií je Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny (OKREM jednorazovej dávky v hmotnej núdzi, ktorú môže poskytnúť mesto a štipendiá, ktoré môžu poskytnúť jednotlivé školy).

https://www.upsrv.gov.sk/nm/urad-psvr.html?page_id=530559

④ PODPORA ZAMESTNANOSTI

Účastníkom trhu práce pomáha pri hľadaní zamestnania, zmene zamestnania a obsadzovaní voľných pracovných miest systém nástrojov a inštitúcií. Ide o tzv. služby zamestnanosti, ktoré realizujú aktívne opatrenia na trhu práce zamerané na pomoc občanom a pomoc zamestnávateľom.

Peňažné dávky, ako jeden z nástrojov, slúžia na podporu zamestnávania, vzniku nových pracovných miest či udržanie už vytvorených pracovných miest:

➤ Príspevky poskytované uchádzačovi o zamestnanie:

- Príspevok na samostatnú zárobkovú činnosť
- Príspevok na vykonávanie absolventskej praxe
- Príspevok na aktivačnú činnosť formou dobrovoľníckej služby
- Náhrada časti cestovných výdavkov

➤ Príspevky poskytované zamestnancovi, ktorý bol pred nástupom zamestnania vedený v evidencii uchádzačov o zamestnanie:

- Príspevok na dochádzku za prácou
- Príspevok na presťahovanie za prácou

➤ Príspevky poskytované občanovi so zdravotným postihnutím (ZP):

- Príspevok ZP občanovi na samostatnú zárobkovú činnosť
- Príspevok na činnosť pracovného asistenta
- Príspevok na úhradu prevádzkových nákladov chránenej dielne alebo chráneného pracoviska a na úhradu nákladov na dopravu zamestnancov

Príslušnou inštitúciou na poskytovanie uvedených príspevkov je Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny.

Informácie:

<https://www.employment.gov.sk/sk/praca-zamestnanost/podpora-zamestnanosti/>

https://www.upsrv.gov.sk/prispevky/sluzby-zamestnanosti/prispevky-pre-obcana.html?page_id=261014&urad=240283

Legislatíva: Zákon č. 5/2004 Z. z. o službách zamestnanosti

<https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/2004/5/>

⑤ SOCIÁLNE SLUŽBY

Prostredníctvom sociálnych služieb štát, VÚC, obce podporujú sociálne začlenenie občanov a uspokojovanie sociálnych potrieb ľudí v nepriaznivej sociálnej situácii.

Existuje viacero druhov sociálnych služieb, ktoré môžu byť poskytované rôznou formou (terénnou, ambulantnou, pobytovou či inou) a v rôznom rozsahu:

➤ Sociálne služby krízovej intervencie:

- terénnna sociálna služba krízovej intervencie,
- poskytovanie sociálnej služby zariadeniach: nízkoprahové denné centrum, integračné centrum, komunitné centrum, nocľaháreň, útulok, domov na polceste, zariadenie núdzového bývania,
- nízkoprahová sociálna služba pre deti a rodinu.

➤ Sociálne služby na podporu rodiny s deťmi:

- pomoc pri osobnej starostlivosti o dieťa,

- poskytovanie sociálnej služby v zariadení dočasnej starostlivosti o deti,
- služba na podporu zosúladčovania rodinného života a pracovného života,
- služba na podporu zosúladčovania rodinného života a pracovného života v zariadení starostlivosti o deti do 3 rokov veku dieťaťa,
- služba včasnej intervencie.

➤ **Sociálne služby na riešenie nepriaznivej sociálnej situácie z dôvodu ŤZP, nepriaznivého zdravotného stavu alebo z dôvodu dovršenia dôchodkového veku:**

- poskytovanie sociálnej služby v zariadeniach: zariadenie podporovaného bývania, zariadenie pre seniorov, zariadenie opatrovateľskej služby, rehabilitačné stredisko, domov sociálnych služieb, špecializované zariadenie, denný stacionár,
- domáca opatrovateľská služba;
- prepravná služba,
- sprievodcovská a predčitateľská služba,
- tlmočnícka služba, sprostredkovanie tlmočníckej služby,
- sprostredkovania osobnej asistencie,
- požičiavanie pomôcok.

➤ **Sociálne služby s použitím telekomunikačných technológií:**

- monitorovanie a signalizácia potreby pomoci,
- krízová pomoc poskytovaná prostredníctvom telekomunikačných technológií.

➤ **Podporné služby:**

- odľahčovacia služba,
- pomoc pri zabezpečení opatrovníckych práv a povinností,
- poskytovanie sociálnej služby v dennom centre,
- podpora samostatného bývania,
- poskytovanie sociálnej služby v jedálni, v práčovni, v stredisku osobnej hygieny.

Informácie:

<https://www.employment.gov.sk/sk/rodina-socialna-pomoc/socialne-sluzby/>

https://www.tsk.sk/socialna-pomoc/socialne-sluzby-v-tsk.html?page_id=61718

<https://www.staratura.sk/informacie-socialneho-oddelenia/>

Legislatíva: Zákon č. 448/2008 Z. z. o sociálnych službách

<https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/2008/448/>

⑥ DAŇOVÝ BONUS A ZVÝHODNENIA

➤ **Daňový bonus**

Táto kategória má dve charakteristické formy. Prvou, čo do objemu dominantnou, je nezdaniteľná časť základu dane, prípadne nezdaniteľná časť na manželku, ktorú si môže uplatniť daňovník vo svojom daňovom priznaní. Druhou je daňový bonus na dieťa, ktorý predstavuje vo väčšine prípadov úšťavu na dani pre pracujúceho človeka, ktorý sa stará o nezaopatrené deti. Ide o daňové zvýhodnenie. U niektorých nízkopríjmových skupín však môže znamenať vrátenie daňového preplatku a teda peňažnú dávku.

- Nezdaniteľná časť základu dane
- Nezdaniteľná časť na manžela/ku
- Daňový bonus na nezaopatrené dieťa

Informácie:

Daňový úrad

 032/7468200, 7468201, 7468202

Hviezdoslavova Nové Mesto nad Váhom

<https://www.financnasprava.sk/sk/obcania/dane/dan-z-prijmov#UplatnenieDanovyhZvyhodneni>

Legislatíva: Zákon č. 595/2003 Z. z. o dani z príjmov

<https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/2003/595/20180901>

► Životné minimum

Životné minimum predstavuje spoločensky uznanú minimálnu hranicu príjmov fyzickej osoby, pod ktorou nastáva stav jej hmotnej núdze. Tieto sumy sa upravujú vždy k 1. júlu bežného kalendárneho roka.

Informácie:

<https://www.employment.gov.sk/sk/rodina-socialna-pomoc/hmotna-nudza/zivotne-minimum/>

Legislatíva: Zákon č. 601/2003 Z.z. o životnom minime

<https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/2003/601/>

► Minimálna mzda

Vláda každoročne nariadením upravuje výšku minimálnej hodinovej, respektíve mesačnej mzdy. Určuje tak minimálne náklady zamestnávateľa na ľudskú prácu a zároveň minimálny príjem, ktorý by mal pokrývať základné potreby jednotlivca.

Informácie:

<https://www.employment.gov.sk/sk/praca-zamestnanost/vztah-zamestnanca-zamestnavatela/odmenovanie/minimalna-mzda/>

Legislatíva: Zákon č. 663/2007 Z. z. o minimálnej mzdze

<https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/2007/663/>

► Zákonník práce

Zákonník práce predstavuje komplex ustanovení, ktoré určujú pravidlá pracovno-právnych vzťahov. Má zásadný dopad na podobu a rozsah uzatváraných pracovných kontraktov. Definuje možnosti zamestnávateľov vo výbere a prepúšťaní pracovných sôl, čím do značnej miery ovplyvňuje pružnosť pracovného trhu. Zamestnancom poskytuje ochranu, okrem mzdy im priznáva rôzne formy peňažných a vecných plnení od zamestnávateľa (dovolenka, stravovanie). Dôležitú úlohu zohráva inštitút kolektívnej zmluvy, ktorý zabezpečuje právo zamestnancom ovplyvňovať rozhodnutia vlastníkov firiem o chode firmy, prepúšťaní a mzdách.

Informácie:

<https://www.employment.gov.sk/sk/praca-zamestnanost/vztah-zamestnanca-zamestnavatela/zakonnik-prace/>

Legislatíva: Zákon č. 311/2001 Zákonník práce

<https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/2001/311/20171230>

Legislatíva v sociálnej oblasti

<https://www.employment.gov.sk/sk/legislativa/socialna-pomoc-podpora/>

Vzory žiadostí

https://www.upsrv.gov.sk/vzory-ziadosti/vzory-ziadosti-pre-oblasc-sociálnych-veci-a-rodiny.html?page_id=13142

(7) POMOC SAMOSPRÁVY – MESTA STARÁ TURÁ

Občanom s trvalým pobytom na území mesta Stará Turá poskytuje samospráva pomoc, ktorej cieľom je predchádzanie alebo zmiernenie vzniknutých nepriaznivých situácií a to prostredníctvom finančnej pomoci, sociálnej či inej služby.

Finančnú pomoc poskytuje mesto Stará Turá prostredníctvom:

- jednorazovej dávky v hmotnej núdzi alebo mimoriadnej sociálnej dávky (VZN č. 7/2014),
- sociálnej pomoci z prostriedkov na charitatívnom účte (Interná smernica č. 7/2013),
- jednorazového príspevku pre narodené dieťa (VZN č. 7/2017),
- príspevku na dopravu do centra pre deti rodičom, ktorí majú dieťa umiestnené v centre (VZN č. 4/2018),
- príspevku na prepravu pre seniorov a občanov s ŤZP (VZN č. 2/2018).

Sociálne služby poskytuje mesto Stará Turá podľa VZN č. 1/2018:

- terénna opatovateľská služba v domácnosti,
- pobytová celoročná služba v zariadení opatovateľskej služby,
- denné centrum seniorov – ambulantná služba,
- odľahčovacia služba,
- základné sociálne poradenstvo.

Iné služby:

- služba v Sociálnom šatníku (prevádzkový poriadok),
- azylové krátkodobé ubytovanie (prevádzkový poriadok azylovej izby).

Bližšie informácie o jednotlivých druhoch pomoci či službách sú uvedené v nasledovných kapitolách.

Informácie:

Mestský úrad Stará Turá
SNP 1/2, 916 01 Stará Turá
<https://www.staratura.sk/socialne-oddelenie-msu/>

📞 032/74616 46 0905/638 860
📞 032/74616 45 0915/984 306
sociálne oddelenie

RODINA A DIEŤA

(1) Tehotenstvo

➤ **Materské** je dávka z nemocenského poistenia, na ktorú môže budúcej mamičke v tehotenstve môže vzniknúť nárok po splnení podmienok. Poskytuje sa spravidla od začiatku šiesteho týždňa, najskôr ôsmeho týždňa pred očakávaným dňom určeným lekárom. Výška materského závisí od výšky poistného, ktoré do nemocenského poistenia tehotná žena uhrádzala v rozhodujúcom období.

➤ **Vyrovnávacia dávka** sa poskytuje zamestnankyni ak je z dôvodu tehotenstva preradená na inú prácu, pretože práca, ktorú predtým vykonávala, je zakázaná tehotným ženám alebo podľa lekárskeho posudku ohrozuje jej tehotenstvo a pri práci, na ktorú je preradená, dosahuje bez svojho zavinenia nižší príjem ako pred preradením.

Informácie poskytuje:

Sociálna poisťovňa
vysunuté pracovisko Nové Mesto nad Váhom
Hviezdoslavova ul. č. 36 (Dom štátnej správy)

<https://www.socpoist.sk/nemocenske-poistenie-khe/48005s>

☎ 0906/173 644 02/32473 644
☎ 0906/174 642 02/32474 642
☎ 0906/174 644 02/32474 644
odbor nemocenského poistenia

(2) Narodenie dieťaťa

➤ **Rodný list** je prvý doklad, ktorý rodiča musia dieťaťu po narodení vybavit. Vystavia ho na matričnom úrade v mieste narodenia dieťaťa na základe hlásenia z pôrodnice.

Na prevzatie rodného listu je potrebné predložiť:

- zosobášení rodiča – sobášny list a občianske preukazy oboch rodičov, čo vybaví jeden z rodičov,
- slobodná/rozvedená matka: pri určení otcovstva je potrebná prítomnosť a občianske preukazy oboch rodičov, v prípade rozvedenej matky právoplatný rozsudok o rozvode.

Informácie poskytuje matrika v mieste narodenia dieťaťa alebo:

Mestský úrad Stará Turá
SNP 1/2, 916 01 Stará Turá
<https://www.staratura.sk/>

☎ 032/74616 38 0908/130 249
Matričný úrad

➤ **Trvalý pobyt** dieťa po narodení automaticky získa podľa trvalého pobytu matky. Ak sa ho rodičia rozhodnú dieťaťu zmeniť, o túto zmenu požiadajú mestský/obecný úrad v mieste nového trvalého pobytu.

➤ **K povinnosti k poplatku za komunálny odpad** je potrebné dieťa prihlásiť do 30 dní od narodenia na mestský úrad v mieste trvalého bydliska.

Informácie poskytuje:

Mestský úrad Stará Turá
SNP 1/2, 916 01 Stará Turá
<https://www.staratura.sk/>

☎ 032/74616 38 evidencia obyvateľov
☎ 032/74616 27 ekonomicke odd.

➤ **Zdravotné poistenie** u dieťaťa vzniká narodením. Rodič je povinný novorodenca prihlásiť do zvolenej zdravotnej poistovne do 60 dní od narodenia. Dovtedy je dieťaťko poistené v poistovni ako matka a zdravotná starostlivosť je hradená z jej poistenia. Platiteľom poistného za nezaopatrené dieťa je štát. Spolu s prihláškou je potrebné predložiť rodný list dieťaťa a občiansky preukaz rodiča.

V súčasnosti na Slovensku pôsobia 3 zdravotné poistovne: Všeobecná ZP, Dôvera a Union.

Informácie získate:

Union ZP – Pobočka Trenčín
Braneckého 1, 911 01 Trenčín

DÔVERA – Pobočka Nové Mesto n. V.
Weisseho 326/12, 915 01 Nové Mesto n. V.

VŠZP – Expositúra Nové Mesto n. V.
Čsl. armády 4, 915 01 Nové Mesto n. V.

☎ 0850/003 333 Infolinka
<https://www.union.sk/>

☎ 0850/850 850 Zákaznícka linka
<https://www.dovera.sk/>

☎ 032/2824 194 Pobočka Trenčín
☎ 0850/003 003 Infolinka
<https://www.vszp.sk/>

(3) Starostlivosť o dieťa

➤ **Otcovstvo** dieťaťa, ktorého rodičia nie sú zosobášení, sa určuje súhlasným vyhlásením oboch rodičov, ktoré sa podpisuje na matrike. Komplikácie môžu nastať, keď matka otca pozná, ale otec sa k dieťaťu nepriznáva. V takom prípade otcovstvo určí súd na návrh matky.

➤ **Príspevok na výživu a úhradu niektorých nákladov nevydatej matke** môže matka žiadať už aj v čase tehotenstva od otca dieťaťa, a ak nie je otcovstvo k dieťaťu určené, aj od muža, ktorého otcovstvo k dieťaťu je pravdepodobné. O príspevku rozhoduje súd.

➤ **Rodičovské práva a povinnosti** patria obom rodičom. Ak sa nedohodnú na starostlivosti o výchove, zdraví, výžive a všeobecnom vývine dieťaťa, môže rovnako matka i otec dieťaťa, požiadať o úpravu rodičovských práv a povinností voči maloletému dieťaťu, návrhom podaným na súd.

Informácie poskytuje:

Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny
Hviezdoslavova ul. č. 36 (Dom štátnej správy)
915 01 Nové Mesto nad Váhom
<https://www.upsvr.gov.sk/>

☎ 032/2442 600, - 605, -608
oddelenie sociálnoprávnej ochrany
detí a sociálnej kuratity

➤ **V Materskom centre Žabka** sa stretávajú matky (príp. aj iní rodinní príslušníci) s deťmi prevažne od 0 - 3 rokov vek. Okrem rozmanitých aktivít pre deti poskytuje poradenstvo, kurzy či iné voľnočasové aktivity aj pre budúce mamičky.

➤ **Babyclub** – je klub pre mamičky s deťmi do 3 rokov veku v centre voľného času, ktoré okrem herne pre deti ponúka rodičom podľa záujmu aj rôzne vzdelávacie aktivity.

Informácie získate:

Materské centrum Žabka
Jiráskova 168, Stará Turá

Centrum voľného času – Babyclub
M.R.Štefánika 355, Stará Turá

☎ 0905/148 712
<http://mczabka.sk/>

☎ 032/776 3734, 0905/612 829
<https://cvcstaratura.edupage.org/>

► Do materskej školy môžete umiestniť svoje dieťa ak dosiahlo vek tri roky. MŠ vykonáva výchovno-vzdelávaciu činnosť a prijíma deti spravidla od troch do šiestich rokov veku; ak má MŠ vytvorené vhodné podmienky, môže prijať aj deti od dvoch rokov veku. Ak máte záujem umiestniť dieťa do MŠ, musíte ho zapísat už na začiatku kalendárneho roka. Termín zápisu materská škola zverejňuje.

Informácie poskytuje:

Materská škola - riaditeľstvo
Hurbanova 153/62
916 01 Stará Turá

Telefon: 032/776 3292, 0915/868 273
032/776 3842, 0907/792 049
032/6401 279, 0905/457 592

<https://www.msstaratura.sk/>

➤ **V základnej škole** dieťa začne plniť povinnú školskú dochádzku. Povinná školská dochádzka pre dieťa začína začiatkom školského roka, ktorý nasleduje po dni, keď dieťa dovrší 6. rok veku a dosiahne školskú spôsobilosť. Bez ohľadu na to, či uvažujete napr. o odklade školskej dochádzky alebo sa u vášho dieťaťa objavil problém, ktorý si bude vyžadovať špeciálny prístup a vy ešte stále neviete, na ktorej škole bude dieťaťko reálne zaškolené – musíte ho zapísať na niektorú základnú školu. Informáciu o termíne konania zápisu nájdete na webovej stránke školy, ktorú si vyberiete.

Informácie poskytuje:

Základná škola – riaditeľstvo
Hurbanova 128/25, Stará Turá
<http://www.zsstaratura.sk/>

<http://www.zsstaratula.sk>

► V základnej umeleckej škole môže dieťa rozvíjať svoj talent. ZUS poskytuje základné vzdelanie v jednotlivých umeleckých odboroch: hudobný, výtvarný, tanecný a literárno-dramatický. Okrem toho pripravuje deti na štúdium na stredných školách umeleckého zamerania a na konzervatórium, odborne pripravuje aj mládež na štúdium na vysokých školach s umeleckým zameraním. Prihlášku na štúdium je možné podať prostredníctvom elektronického formulára školského systému iZUŠ, ktorý je dostupný na stránke školy www.zusstaratura.sk alebo ju zákonný zástupca dieťaťa vyplní počas talentových skúšok v ZUŠ. Termín prijímacích skúšok vyhlasuje riaditeľka spravidla začiatkom kalendárneho roka.

④ Náhradná starostlivosť, osvojenie, profirodič

► **Náhradnou starostlivosťou** (NS) je starostlivosť, ktorá dočasne nahradza osobnú starostlivosť rodičov o maloleté dieťa v prípadoch, ak ju rodičia nezabezpečujú alebo nemôžu zabezpečiť. Môže vzniknúť len rozhodnutím súdu

- **Náhradná osobná starostlivosť** je jednou z formy rodinnej NS, kedy ide o zverenie maloletého dieťaťa do osobnej starostlivosti inej fyzickej osoby než rodiča, pri tejto forme súd uprednostňuje zverenie dieťaťa k jeho príbuzným, ale aj cudzím záujemcom.
  - **Pestúnska starostlivosť** je druhá forma rodinnej NS, pri ktorej súd rozhoduje o zverení dieťaťa do pestúnskej starostlivosti fyzickej osoby, ktorá má záujem stať sa pestúnom a splňa ustanovené predpoklady.
  - **Ústavná starostlivosť** je tretou formou NS. Pri rozhodovaní súd vždy uprednostňuje niektorú z foriem rodinnej starostlivosti pred ústavou starostlivosťou. Pred nariadením ústavnej starostlivosti je súd povinný vždy skúmať, či maloleté dieťa nemožno zveriť do náhradnej osobnej starostlivosti alebo do pestúnskej starostlivosti

➤ **Osvojenie** dieťaťa znamená trvalú starostlivosť o dieťa, teda pri osvojení vzniká medzi osvojiteľom a osvojencom rovnaký vzťah, aký je medzi rodičmi a biologickými deťmi. Ako spoločné dieťa môžu maloletého osvojiť len manželia. Výnimočne môže dieťa osvojiť aj osamelá osoba, ak sú splnené predpoklady, že osvojenie bude v záujme dieťaťa. O zverení dieťaťa do starostlivosti budúcich osvojiteľov a následne o osvojení rozhoduje súd na základe podaného návrhu.

➤ **Profesionálnym rodičom** sa môže stať občan po splnení ustanovených predpokladov. Profirodič je zamestnancom detského domova a profesionálna rodina je organizačná súčasť detského domova. Starostlivosť o deti je vykonávaná v domácom prostredí zamestnanca - profirodiča, t.j. v jeho rodinnom dome/byte alebo dome/byte poskytnutom detským domovom. Ide o zodpovednú a náročnú prácu spočívajúcu najmä v 24 hodinovej starostlivosti o dieťa, ktorej cieľom je dieťa čo najskôr vrátiť do pôvodnej rodiny, alebo umiestniť do náhradnej rodiny.

Informácie poskytuje:

Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny
Hviezdoslavova ul. č. 36 (Dom štátnej správy)
915 01 Nové Mesto nad Váhom
https://www.upsvr.gov.sk/socialne-veci-a-rodina-1/rodina/nahradna-starostlivost.html?page_id=262364&urad=240283

☎ 032/2442 600, - 605, -608
oddelenie sociálnoprávnej ochrany
detí a sociálnej kurately

Základné poradenstvo:

Mestský úrad Stará Turá
SNP 1/2, 916 01 Stará Turá
<https://www.staratura.sk/socialne-oddelenie-msu/>

☎ 032/74616 46, 0905/638 860
☎ 032/74616 45, 0915/984 306
sociálne oddelenie

(5) Deti a mládež s výchovnými problémami

K výchovným problémom najčastejšie patria špecifické poruchy učenia a poruchy správania. Ich príčinou môže byť aj problémové správanie detí napr. klamanie, šikanovanie, útek z domu, záškoláctvo, závislosti, násilné a agresívne správanie či trestná činnosť.

Ak má dieťa takéto problémy v škole či doma a rodičia nezvládajú výchovu dieťaťa, treba požiadať o pomoc odborníkov, ktorí sa zaoberajú opatreniami na zabezpečenie ochrany života, zdravia a priaznivého vývinu dieťaťa v nasledovných inštitúciách:

Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny
Hviezdoslavova ul. č. 36 (Dom štátnej správy)
915 01 Nové Mesto nad Váhom
<https://www.upsvr.gov.sk/>

☎ 032/2442 600, - 605, -608
oddelenie sociálnoprávnej ochrany detí
a sociálnej kurately

Centrum pedagogicko-psychologického
poradenstva a prevencie
Športová 40
915 01 Nové Mesto nad Váhom
<https://www.cpppapnmv.sk/>

☎ 032/7714 507, 7714 526, 0911/337 902
psychologická, špeciálnopedagogická,
diagnostická, výchovná, poradenská a
preventívna starostlivosť detí

Základná škola Stará Turá
Hurbanova ulica 128/25
<http://www.zsstaratura.sk/>

☎ 032/3811 521, 032/776 3022
školský psychológ, špeciálny pedagóg
výchovný poradca, koordinátor prevencie

(6) Dietľa so zdravotným znevýhodnením

Ak sa do rodiny narodí zdravotne postihnuté dieťa, rodičia mu musia zaistiť vhodné podmienky pre jeho rozvoj a podporu, no predovšetkým sa o dieťa každodenne staráť. Štát poskytuje podporu a pomoc pre rodiny s takýmito deťmi v rôznej podobe:

➤ **Rodičovský príspevok** poskytuje rodičovi **do 6 rokov veku dieťaťa** s dlhodobo nepriaznivým zdravotným stavom (t.j. viac ako 12 po sebe nasledujúcich kalendárnych mesiacov). Posudok o dlhodobo nepriaznivom zdravotnom stave dieťaťa vydá príslušný Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny na základe písomnej žiadosti rodiča.

➤ **Dôchodkové poistenie** platí za rodiča, ktorý sa riadne stará o dieťa s dlhodobo nepriaznivým zdravotným stavom do 6 rokov veku, avšak len vtedy, ak rodič nie je poistený z iného dôvodu a ak si rodič podá v Sociálnej poistovni prihlášku na dôchodkové poistenie z dôvodu starostlivosti o dieťa do 6 rokov veku.

➤ **Zdravotné poistenie** rovnako platí za rodiča, ktorý poberá rodičovský príspevok; ktorý sa osobne celodenne a riadne stará o dieťa vo veku do 6 rokov; za rodiča, ktorý opatruje občana s ťažkým zdravotným postihnutím (aj dieťa od 6 rokov veku) odkázaného podľa posudku.

➤ **Peňažný príspevok na opatrovanie** pri splnení stanovených podmienok môže získať rodič, ktorý opatruje dieťa s ťažkým zdravotným postihnutím (TZP) **po dovršení 6 roku veku**. Účelom príspevku je zabezpečenie každodennej pomoci osobe s TZP pri úkonoch sebaobsluhy, starostlivosti o domácnosť, realizovaní sociálnych aktivít s cieľom zotrvať v prirodzenom domácom prostredí.

➤ **Na invalidný dôchodok** (tzv. invalidný dôchodok z mladosti) za osobitne stanovených podmienok môže vzniknúť nárok aj fyzickej osobe, ktorá sa stala invalidou pred dovršením veku, v ktorom sa končí povinná školská dochádzka alebo v období, v ktorom je nezaopatreným dieťaťom. Nárok na tento dôchodok vznikne najskôr **odo dňa dovršenia 18 rokov veku**.

➤ **Služba včasnej intervencie** sa poskytuje dieťaťu so zdravotným postihnutím **do 7 rokov veku**. Táto sociálna služba sa poskytuje v centre včasnej intervencie alebo v domácom prostredí a jej cieľom je zabrániť ohrozeniu vývoja dieťaťa z dôvodu zdravotného postihnutia, podporiť jeho optimálny vývoj a zabezpečiť takú pomoc dieťaťu a jeho rodine, aby sa neocitli v nepriaznivej sociálnej situácii, ktorá by ich vylúčila z komunity. V tejto službe môže byť poskytované špecializované poradenstvo, sociálna rehabilitácia (napr. rozvoj a nácvik zručností, nácvik používania pomôcky, priestorovej orientácie, samostatného pohybu), rôzne preventívne aktivity (napr. predchádzanie, prekonanie a riešenie rizikových situácií), stimulácie rôznymi metódami a technikami zameranými na senzorické a motorické stimulácie (napr. vývinová, teda podporujúca dieťa v jednotlivých zložkách vývinu – pohyb, reč, myšenie...).

Informácie:

Centrum včasnej intervencie Trenčín, n.o.
913 38 Soblahov, 646

☎ 0908/300280
<http://centravi.sk/trencin/>

➤ **Vzdelávanie detí so zdravotným znevýhodnením** sa môže uskutočňovať v špeciálnych školách alebo v ostatných školách v špeciálnej triede, ktorá sa spravidla zriaďuje pre deti s rovnakým druhom zdravotného znevýhodnenia, či v bežnej triede s ostatnými žiakmi a podľa potreby sa takéto dieťa vzdeláva podľa individuálneho vzdelávacieho programu. Ak zdravotné znevýhodnenie dieťaťa neumožňuje navštievovať školu, tak sa vzdeláva podľa individuálneho vzdelávacieho programu doma.

Dieťa so zdravotným postihnutím po dovršení 6 roku veku **je rodič povinný prihlásiť na plnenie povinnej školskej dochádzky v základnej škole** v mieste trvalého bydliska, resp. inej

zvolenej ZŠ. Ak dieťa nedosiahlo školskú spôsobilosť môže rodič požiadať o odklad, alebo má aj možnosť požiadať o neposkytovanie vzdelenia (oslobodenie od povinnej školskej dochádzky).

Základná škola – riaditeľstvo
Hurbanova 128/25, Stará Turá

📞 032/776 3639, 0901/779912 Hurbanova 128/25
📞 032/776 3022 Komenského 320/1
<http://www.zsstaratura.sk/>

Špeciálna základná škola
Ul. J Kollára 3, 915 01 Nové Mesto n/V.

📞 032/7712 743
<https://spojenaskola-nmnv.edupage.org/about/>

Špeciálna základná a materská škola
Továrenska 63/1, 907 01 Myjava

📞 034/6212 895, 0911/648 096
<https://szsmyjava.edupage.org/text14/>

Okrem vzdelenia v škole majú deti so zdravotným postihnutím v rámci zákona o sociálnych službách možnosť **vzdelenia v Domove sociálnych služieb** (DSS), kde je deťom od 7 rokov veku poskytovaná výchova aj vzdelenie. Informácie o sociálnej službe v DSS rodič získa na obci alebo na vyššom územnom celku.

Základné informácie a poradenstvo:

Trenčiansky samosprávny kraj
K dolnej stanici 7282/20A
9011 01 Trenčín

https://www.tsk.sk/socialna-pomoc.html?page_id=119

📞 032/6555 562, - 567, - 568,
📞 032/6555 561, 0901/918 159
odbor sociálnej pomoci

Mestský úrad Stará Turá
SNP 1/2, 916 01 Stará Turá
<https://www.staratura.sk/socialne-oddelenie-msu/>

📞 032/74616 46, 0905/638 860
📞 032/74616 45, 0915/984 306
sociálne oddelenie

Ďalšie informácie: peňažné príspevky pre ZŤP osoby, parkovací preukaz, preukaz ŤZP, zdravotnícke pomôcky, sociálne služby, zľavy a úľavy viď. strana 21 – 27.

(7) Týranie, zneužívanie, zanedbávanie dieťaťa

V súvislosti s týraním zneužívaním a zanedbávaním detí sa často stretávame so skratkou CAN (Child Abuse and Neglect), čo vo voľnom preklade znamená týranie, zneužívanie a zanedbávanie detí.

➤ **Fyzické týranie** je úmyselné fyzické ubližovanie dieťaťa alebo nezabránenie ubližovaniu dieťaťa rodičmi alebo inými osobami, pri ktorom môže dôjsť k poraneniam rôznych druhov a stupňov, ale aj zámerné zanedbávanie starostlivosti o dieťa, dôsledkom čoho dôjde k poškodeniu jeho zdravia i smrti.

➤ **Psychické týranie** je ubližovanie dieťaťa zo strany rodičov alebo iných osôb úmyselným a opakovaným odmietaním dieťaťa, ponižovaním, zastrašovaním, obmedzovaním jeho slobody pohybu a kontaktov s okolím, zneužívaním vo svoj prospech, učením názorov a spôsobov správania, ktoré odporujú morálke spoločnosti.

➤ **Sexuálne zneužívanie** je neadekvátnie vystavovanie dieťaťa sexuálnemu kontaktu, činnosti alebo správaniu, ktoré zahrňa akékolvek sexuálne dotýkanie, styk či vykorisťovanie kýmkoľvek. Patrí medzi najzávažnejšie formy týrania detí, pretože zanecháva najťažšie následky po stránke fyzickej aj psychickej.

► **Zanedbávanie** je akýkoľvek nedostatok starostlivosti o dieťa (strava, zdravotná starostlivosť, vzdelanie...), ktorý spôsobuje vážnu ujmu na zdraví, vývine či živote dieťaťa. Zanedbávanie dieťaťa môže, ale nemusí byť zámerné.

► **Špecifické formy násilia páchaného na deťoch:**

Šikanovanie – rozšírené v školách, kedy jeden alebo viac žiakov úmyselne a spravidla opakovane týra a ponižuje obet' (fyzická či slovná agresívita a zastrašovanie, krádeže a poškodzovanie vecí, manipulatívne, zosniešňujúce a ponižujúce príkazy)

organizované zneužívanie detí a sexuálny turizmus - presahuje hranice mesta, štátu a dokonca i kontinentu, zaraďuje sa sem detská prostitúcia a pornografia, sexuálna turistika, únosy a vraždy detí kvôli predaju telesných orgánov a zneužívanie detí na prácu rôzneho druhu, napr. žobranie.

prístup maloletých detí na nevhodné stránky, uverejňovanie obecných fotografií a detských videí na internete, rituálne samovraždy cez internet, kyberšikanovanie a pod., sú nové formy násilia na deťoch, ktoré prišli s novými technológiami, ako je internet.

K týaniu, zneužívaniu či zanedbávaniu detí dochádza v druhej väčšine prípadov bez toho, aby im okolie venovalo pozornosť. Zakročiť nie je jednoduché. Jednou z najhorších vecí je neurobiť nič. Ak je podozrenie, že dieťa je ohrozené násilím, je nevyhnutné toto podozrenie bezodkladne ohlasiť orgánom činným v trestnom konaní: polícia, prokuratúra alebo sociálnoprávna ochrana detí a sociálna kuratela. Oznámenie môže urobiť ktokoľvek, teda aj samotné dieťa, škola, lekár, zdravotnícke zariadenie, susedia a pod.

Týranie blízkej a zverenej osoby, sexuálne násilie, sexuálne zneužívanie, znásilnenie, výroba detskej pornografie... je trestný činom avšak rovnako je trestné aj neoznámenie či neprekazenie takéhoto trestného činu.

https://www.upsvr.gov.sk/socialne-veci-a-rodina/socialna-kuratela/socialna-kuratela-deti.html?page_id=12842

Pomoc a poradenstvo poskytuje:

Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny
Hviezdoslavova ul. č. 36 (Dom štátnej správy)
915 01 Nové Mesto nad Váhom

Polícia

Linka pre nahlásenie násilia na deťoch

Linka detskej istoty

Linka detskej dôvery

Linka pre hľadané deti

📞 032/2442 600, -605, -608 oddelenie sociálnoprávnej ochrany detí a SK

📞 032/ 2442 626 koordinátorka ochrany detí pred násilím

📞 158

📞 0800 191 222 (bezplatná linka)

📞 116 111 (bezplatná linka)

📞 055/234 7272

📞 116 000

Občianske združenie Náruč - Pomoc deťom v kríze - poskytuje pomoc (právne, sociálne a psychologické poradenstvo, možnosť umiestnenia detí v pobytovom Detskom krízovom centre Náruč) deťom, ktoré sa stali obetami týrania, zneužívania a zanedbávania, rovnako aj týraným ženám a rodinám ohrozeným domácim násilím. Kontakt: Zádubnie 56, 010 03 Žilina,

naruc@nextra.sk

📞 041/516 6543, 041/516 6544,

Základné poradenstvo:

Mestský úrad Stará Turá
SNP 1/2, 916 01 Stará Turá

<https://www.staratura.sk/socialne-oddelenie-msu/>

📞 032/74616 46, 0905/638 860

📞 032/74616 45, 0915/984 306

sociálne oddelenie

⑧ Rozvod a výživné

➤ **Rozvod** manželstva ovplyvní životy nielen rozvádzajúceho sa páru, ale najmä detí. Manželstvo môže rozviest' súd, na návrh niektorého z manželov, ak sú vzťahy medzi manželmi tak vážne narušené a trvalo rozvrátené, že manželstvo nemôže plniť svoj účel a od manželov nemožno očakávať obnovenie manželského spolužitia.

Návrh na rozvod podaný súdu, v obvode ktorého mali manželia posledné spoločné bydlisko, ak v obvode tohto súdu býva aspoň jeden z manželov, musí obsahovať predovšetkým meno, priezvisko, bydlisko účastníkov, prípadne ich zástupcov, údaj o štátom občianstve, deň sobáša, označenie detí z tohto manželstva, čoho sa navrhovateľ domáha a opisanie rozhodujúcich skutočností a označenie dôkazov. K návrhu sa prikladá fotokópia sobášneho listu, rodnych listov detí, doklad o poslednom spoločnom bydlisku manželov. Ak z manželstva pochádzajú aj neplnoleté deti, je potrebné navrhnuť aj spôsob výchovy a výživy maloletých detí na čas po rozvode.

K návrhu na rozvod treba priložiť správny poplatok vo forme kolku. Ďalší poplatok navrhovateľ zaplatí u advokáta za spisanie návrhu, avšak tomuto poplatku sa môže vyhnúť, keď si návrh napiše sám. Ak sa dá navrhovateľ zastupovať advokátom aj pri súde, zaplatí aj za jeho prácu.

➤ **Výživné** pri rozvode určí súd, ak sa rodičia detí naňom nedohodnú. Určí sumu, akou bude na výživu dieťaťa prispievať rodič, ktorému dieťa nebolo zverené do opatery. Zákonom je určená minimálna výška výživného tak, že každý rodič bez ohľadu na svoje schopnosti, možnosti a majetkové pomery je povinný plniť svoju vyžívovaciu povinnosť v minimálnom rozsahu vo výške 30% zo sumy životného minima na dieťa.

Nárok na výživné pre dieťa si rodič dieťaťa môže uplatniť **aj v prípade ak nie sú rozvedení či zosobášení**, v prípade ak sa druhý rodič dobrovoľne nepodieľa na výchove a starostlivosti o dieťa. Plnenie vyžívovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť.

➤ **O náhradné výživné** môže požiadat' rodič úrad práce, sociálnych vecí a rodiny podľa miesta trvalého pobytu dieťaťa v prípade ak si povinný otec/matka dieťaťa neplní vyžívovaciu povinnosť určenú právoplatným rozhodnutím súdu tri po sebe nasledujúce mesiace od splatnosti poslednej splátky výživného a exekučné konanie trvá najmenej tri mesiace od doručenia návrhu na vykonanie exekúcie exekútorovi. Aby vznikol nárok na náhradné výživné musia byť splnené stanovené podmienky (napr. riadne plnenie povinnej šk. dochádzky, príjmový limit a ī).

O náhradné výživné je možné požiadať aj v prípade ak nezaopatrenému dieťaťu nevznikol nárok na sirotský dôchodok, alebo výška sirotského dôchodku nedosahuje výšku minimálneho výživného.

➤ **Príspevok na výživu rozvedeného manžela/manželky** je možné uplatňovať návrhom podaným na súd, od bývalého manžela/-ky na primeranú výživu, v prípade ak rozvedený manžel/manželka nie je schopný z väznych dôvodov sám sa živiť. Súd prihlada na schopnosti, možnosti a majetkové pomery oboch účastníkov. Tento príspevok možno priznať najdlhšie na dobu 5 rokov od právoplatnosti rozhodnutia o rozvode. Nie je to však jediný prípad vyžívovacej povinnosti. Sú situácie, kedy majú vyžívovaciu povinnosť deti k rodičom a môže dôjsť aj k vyžívovacej povinnosti medzi manželmi či medzi ostatnými pribuznými.

➤ **Mediácia** (t.j. mimosúdne konanie) môže celý rozvodový proces urýchliť v prípade ak sa rodičia nevedia dohodnúť na úprave rodičovských práv a povinností k maloletému dieťaťu. Mediátor takúto dohodu pomôže zrealizovať, bude to rýchlejšie, lacnejšie a najmä obidvaja rodičia budú spokojní – pretože sa dohodnú. Ak sa rodičia nedohodnú, rozhodne súd a upraví styk rodičov s maloletým dieťaťom, avšak tento proces môže trvať veľmi dlho.

Poradenstvo vo veci rozvodového konania, úpravy práv a povinností voči mal. deťom, určenia výživného a náhradného výživného poskytuje:

https://www.upsrv.gov.sk/socialne-veci-a-rodina-2/rodina/rozvod-rodicov-rozchod-rodicov.html?page_id=308549

⑨ Peňažné dávky a príspevky pre rodinu s dieťaťom

► **Príspevok pri narodení dieťaťa** je jednorazová štátnej sociálnej dávky na pokrytie výdavkov spojených so zabezpečením nevyhnutných potrieb novorodenca. Ak sa súčasne narodi viac detí, nárok na príspevok vzniká na každé dieťa. Matke dieťaťa (v osobitných prípadoch aj otcovi dieťaťa) po splnení stanovených podmienok vznikne nárok na tento príspevok avšak nárok **zaniká uplynutím šiestich mesiacov** od narodenia dieťaťa. O príspevok treba požiadať úrad práce, sociálnych vecí a rodiny príslušný podľa miesta trvalého pobytu matky.

<https://www.employment.gov.sk/sk/rodina-socialna-pomoc/podpora-rodinam-detmi/penazna-pomoc/prispevok-pri-narodenii-dietata/>

► **Príspevok na viac súčasne narodených detí** je štátna dávka, ktorou štát prispieva raz za rok rodičom na zvýšené výdavky súvisiace s riadnou starostlivosťou o viac detí v prípade ak sa súčasne narodili 3 alebo viac detí, či sa v priebehu 2 rokov opakovane narodili súčasne 2 deti. Príspevok rodičom poskytuje úrad práce, sociálnych vecí a rodiny príslušný podľa miesta ich trvalého pobytu.

<https://www.employment.gov.sk/sk/rodina-socialna-pomoc/podpora-rodinam-detmi/penazna-pomoc/prispevok-rodicom-ktorym-sucasne-narodili-tri-deti/>

► **Prídatok na dieťa** je to opakovaná štátnej sociálnej dávky, ktorou štát prispieva na výchovu a výživu nezaopatreného dieťaťa (najdlhšie do 25 rokov veku dieťaťa). Vypláca ho úrad práce, sociálnych veci a rodiny príslušný podľa miesta trvalého pobytu osoby, ktorá o dieťaťa stará.
<https://www.employment.gov.sk/sk/rodina-socialna-pomoc/podpora-rodinam-detmi/penazna-pomoc/pridavok-dieta/>

► **Príplatok k prídatku na dieťa** je opakovaná štátnej sociálnej dávke, ktorou štát pripláca oprávnejenej osobe k prídatku na dieťa na výchovu a výživu nezaopatreného dieťaťa, na ktoré nemožno uplatniť daňový bonus (napr. pri poberanom dôchodku, nevykonávaní zárobkovej činnosti atď). Nárok na príplatok k prídatku si môže rodič uplatniť na úrade práce, sociálnych vecí a rodiny, ktorý mu vypláca prídatok na dieťa.

<https://www.employment.gov.sk/sk/rodina-socialna-pomoc/podpora-rodinam-detmi/penazna-pomoc/priplatok-k-pridavku-dieta/>

► **Rodičovský príspevok** je štátna sociálna dávka, ktorou štát prispieva rodičovi dieťaťa na zabezpečenie riadnej starostlivosti o dieťa do troch rokov veku alebo do šesť rokov veku, ak má dieťa dlhodobo nepriaznivý zdravotný stav.

Ak sa dieťa narodilo mimo územia Slovenskej republiky a v čase podania žiadosti o rodičovský príspevok dieťa nemá vydaný rodný list podľa osobitného predpisu, oprávnená

osoba k písomnej žiadosti o rodičovský príspevok priloží úradný preklad rodného listu dieťaťa alebo iného obdobného dôkazu o narodení dieťaťa vydaného v krajine narodenia dieťaťa. V prípade ak matke počas materskej dovolenky nevznikol nárok na materské, tak po narodení dieťaťa môže požiadať o rodičovský príspevok, ktorý sa inak poskytuje až po skončení nároku na materské, alebo po narodení dieťaťa ak je materské nižšie ako suma rodičovského príspevku. Nárok si rodič môže uplatniť na úrade práce, sociálnych vecí a rodiny príslušnom podľa miesta jeho trvalého pobytu.

<https://www.employment.gov.sk/sk/rodina-socialna-pomoc/podpora-rodinam-detmi/penazna-pomoc/rodičovsky-prispevok/>

► **Príspevok na starostlivosť o dieťaťu** je štátnej dávka, ktorou štát prispieva rodičovi, na úhradu výdavkov spojených so starostlivosťou vo dieťaťu do 3 rokov veku dieťaťa alebo do 6 rokov veku dieťaťa s dlhodobou nepriaznivým zdravotným stavom a to v čase, keď rodič vykonáva zárobkovú činnosť alebo študuje na strednej škole alebo na vysokej škole. Nárok na príspevok na tento príspevok si uplatňuje rodič podaním písomnej žiadosti na úrade práce, sociálnych vecí a rodiny príslušnom podľa miesta jeho trvalého pobytu.

<https://www.employment.gov.sk/sk/rodina-socialna-pomoc/podpora-rodinam-detmi/penazna-pomoc/prispevok-starostlivost-dieta/>

Informácie o všetkých štátnych dávkach:

Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny
Hviezdoslavova ul. č. 36 (Dom štatnej správy)
915 01 Nové Mesto nad Váhom

📞 032/2442550, - 555, -556
štátne sociálne dávky

Pracovisko Stará Turá

📞 032/2443 311, -312 služby občanom

► **Jednorazový príspevok pre narodené dieťaťa** ako dobrovoľnú jednorazovú sociálnu pomoc poskytuje svojim občanom Mesto Stará Turá v zmysle VZN č. 7/2017-Nar. Základnou podmienkou je, aby dieťaťo aj rodič, ktorý o príspevok žiada, mali trvalý pobyt v meste Stará Turá. Žiadost získate na MsÚ Stará Turá alebo na internetovej stránke mesta a treba ju podať do 90 dní od narodenia dieťaťa. Povinnou prílohou žiadosti je kópia rodného listu dieťaťa.

<https://www.staratura.sk/item/jednorazovy-prispevok-pre-narodene-dieta/>

► **Príspevok na dopravu do centra pre deti** poskytuje mesto Stará Turá tým rodičom, ktorí majú v centre t.j. v ústavnej starostlivosti umiestnené dieťa za predpokladu, že sú splnené stanovené podmienky, ktoré upravuje VZN č. 4/2018.

Informácie:

Mestský úrad Stará Turá
sociálne oddelenie

📞 032/74616 46, 0905/638 860
📞 032/74616 45, 0915/984 306

► **Daňový bonus** je ďalším finančným zvýhodnením po narodení dieťaťa, ktorý si môže uplatniť iba zamestnaný rodič na každé nezaopatrené dieťa žijúce s ním v spoločnej domácnosti a to u svojho zamestnávateľa. Daňový bonus možno chápať ako daňovú úľavu, ktoré sa poskytne zamestnancovi vyživujúcemu dieťaťu formou zníženia dane z príjmov, ktorú by inak musel zaplatiť. Teda o sumu daňového bonusu sa zamestnancovi znižuje daň, čím sa mu priamo zvyšuje plat.

Informácie: u svojho zamestnávateľa alebo na daňovom úrade.

➤ **Ošetrovné** môže rodič dostať v prípade ak nemôže chodiť do práce z dôvodu, že ošetruje choré dieťa. Žiadosť o ošetrovné, vystaví ošetrujúci lekár. Zamestnancovi ju musí pred odoslaním do sociálnej poisťovne potvrdiť aj zamestnávateľ. Samostatne zárobkovo činná osoba, dobrovoľne nemocensky poistená osoba alebo osoba v ochrannej lehote, predloží žiadosť o ošetrovné príslušnej pobočke sociálnej poisťovne. Ošetrovné poskytuje sociálna poisťovňa za kalendárne dni, najdlhšie však po dobu 10 dní.

Informácie poskytujete:

Sociálna poisťovňa
vysunuté pracovisko Nové Mesto nad Váhom
Hviezdoslavova ul. č. 36 (Dom štátnej správy)
<https://www.socpoist.sk/osetrovne/1294s>

☎ 0906/173 644 02/32473 644
☎ 0906/174 642 02/32474 642
☎ 0906/174 644 02/32474 644
odbor nemocenského poistenia

➤ **Príspevky pri poskytovaní náhradnej starostlivosti**, ktorími túto starostlivosť štát podporuje a ktoré vypláca príslušný úrad práce, sociálnych vecí a rodiny:

- **Jednorazový príspevok pri zverení do náhradnej starostlivosti** je určený najmä na zabezpečenie ošatenia obuví, hygienických potrieb, nevyhnutného nábytku a iných vecí na uspokojenie potrieb dieťaťa.
- **Jednorazový príspevok pri zániku náhradnej starostlivosti** je určený na podporu osamostatnenia sa dieťaťa.
- **Opakovany príspevok dieťaťu zverenému do náhradnej starostlivosti** je určený najmä na úhradu nákladov na výživu, výchovu, vzdelávanie a bývanie dieťaťa.
- **Opakovany príspevok náhradnému rodičovi** je určený na podporu vykonávania osobnej starostlivosti o dieťať, ktoré má náhradný rodič zverené do náhradnej starostlivosti.
- **Osobitný opakovany príspevok náhradnému rodičovi**, ktorý sa stará o dieťa s ŤZP.

https://www.upsvr.gov.sk/socialne-veci-a-rodina-2/rodina/nahradna-starostlivost/zverenie-dietata.html?page_id=308578

Informácie o všetkých štátnych dávkach:

Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny
Hviezdoslavova ul. č. 36 (Dom štátnej správy)
915 01 Nové Mesto nad Váhom
Pracovisko Stará Turá

☎ 032/2442 550, -555, -556
štátne sociálne dávky
☎ 032/2443 311, -312
služby občanom

ZDRAVOTNE ZNEVÝHODNENÉ OSOBY A SENIORI

① Choroba

➤ **Náhradu príjmu a nemocenské** môže dostať osoba, ktorú lekár uzná za dočasne pracovne neschopnú (PN) a je nemocensky poistená. U zamestnanca počas prvých 10 dní PN vypláca zamestnávateľ náhradu príjmu. Od 11. dňa PN poskytuje sociálna poisťovňa nemocenské. U samostatne zárobkovo činnej osoby vzniká nárok na nemocenské od prvého dňa dočasnej PN. Nárok sa uplatňuje potvrdením o PN vystavené lekárom, ktoré zamestnanec odovzdá zamestnávateľovi a samostatne zárobkovo činná osoba (alebo dobrovoľne nemocensky poistená osoba či osoba v ochrannej lehotc) ho odovzdá pobočke sociálnej poisťovne. Nárok na nemocenské zaniká ukončením prácceneschopnosti avšak najneskôr uplynutím 52 týždňov od vzniku dočasnej pracovnej neschopnosti, t.j. uplynutím podporného obdobia.

➤ **Ošetrovné**, môže dostať osoba, ktorá ošetuřuje chorého rodinného príslušníka ak jeho nepriaznivý zdravotný stav vyžaduje celodenné ošetrovanie. Podmienou je osobné a celodenné ošetrovanie chorého dieťaťa, manžela či manželky, svojho rodiča alebo rodiča manžela/manželky a mať nemocenské poistenie. Postup pri uplatňovaní nároku na ošetrovné je rovnaký ako pri PN.

Informácie poskytuje:

Sociálna poisťovňa
vysunuté pracovisko Nové Mesto nad Váhom
Hviezdoslavova ul. č. 36 (Dom štátnej správy)
<https://www.socpoist.sk/nemocenske-poistenie-khe/48005s>

📞 0906/173 644 02/32473 644
📞 0906/174 642 02/32474 642
📞 0906/174 644 02/32474 644
odbor nemocenského poistenia

② Invalidita

➤ **Invalidita**, jej vznik či trvanie, posudzuje v rámci dávkového konania posudkový lekár sociálneho poistenia, ktorý pri zisťovaní invalidity posudzuje dlhodobo nepriaznivý zdravotný stav a pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť. Invalidita vznikne ak osobe pre dlhodobo nepriaznivý zdravotný stav nastal pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť o viac ako 40 % v porovnaní so zdravou fyzickou osobou a vtedy môže žiadať o invalidný dôchodok.

➤ **Na invalidný dôchodok** vzniká nárok po splnení týchto zákonných podmienok:

- vznik invalidity,
- mať potrebný počet rokov dôchodkového poistenia,
- ku dňu invalidity nie sú splnené podmienky nároku na starobný dôchodok, alebo nebol priznaný predčasný starobný dôchodok.

Nárok na invalidný dôchodok si musí občan uplatniť v pobočke Sociálnej poisťovne príslušnej podľa miesta svojho trvalého pobytu, ktorá spisuje žiadosť o jeho priznanie.

Informácie poskytuje:

Sociálna poisťovňa
vysunuté pracovisko Nové Mesto nad Váhom
Hviezdoslavova ul. č. 36 (Dom štátnej správy)
<https://www.socpoist.sk/invalidny-dochodok/1288s>

📞 0906/173 519 02/32473 519
📞 0906/173 520 02/32473 520
📞 0906/173 521 02/32473 521
odbor dôchodkového poistenia

(3) Ťažké zdravotné postihnutie (TZP)

► **Zdravotné postihnutie** je poškodenie zdravia zapríčinené ochorením alebo úrazom. Ťažké zdravotné postihnutie spôsobuje funkčnú poruchu v rozsahu aspoň 50%. Funkčná porucha je nedostatok telesných, zmyslových alebo duševných schopností, o ktorom možno predpokladať, že bude trvať dlhšie ako 12 mesiacov.

Ťažké zdravotné postihnutie však nie je to isté, čo invalidita. Človek, ktorý je uznaný za invalidného, nemusí byť uznaný aj za ťažko zdravotne postihnutého a naopak. O ťažkom zdravotnom postihnutí rozhoduje úrad práce, sociálnych vecí a rodiny a o invalidite Sociálna poistovňa. Rôzne sú aj zákony, podľa ktorých rozhodujú. Invalidita znamená pokles schopnosti pracovať (vykonávať zárobkovú činnosť), ťažké zdravotné postihnutie má vplyv na schopnosť viesť aktívny život, čo sa nemusí vždy úplne prekrývať so schopnosťou pracovať. Ťažko zdravotne postihnutým môže byť dieťa aj dospelý.

Občan s TZP môže požiadať príslušný úrad práce, sociálnych vecí a rodiny o rôzne peňažné príspevky na kompenzáciu ťažkého zdravotného postihnutia ako aj o vyhotovenie preukazu osoby s ťažkým zdravotným postihnutím či parkovacieho preukazu.

► **Peňažné príspevky na kompenzáciu ťažkého zdravotného postihnutia** sú štátne sociálne dávky na podporu sociálneho začlenenia osôb s TZP do spoločnosti (vid'. str. 5).

Podmienky nároku na peňažný príspevok:

- žiadateľ má zdravotné postihnutie s mierou funkčnej poruchy najmenej 50%, teda je osoba s TZP
- v posudku vydanom úradom práce, sociálnych vecí a rodiny bol osobe s TZP navrhnutý požadovaný druh peňažného príspevku,
- príjem žiadateľa a s ním spoločne posudzovaných osôb nesmie presiahnuť trojnásobok životného minima.

Čo je možné kompenzovať peňažnými príspevkami?

Mobilita a orientácia – prístup k veciam osobnej potreby, k stavbám, uľahčenie orientácie a premiestňovania.

Komunikácia – umožnenie styku so spoločenským prostredím a sprístupnenie informácií.

Sebaobsluha – napr. pomoc pri úkonoch sebaobsluhy.

Zvýšené výdavky z dôvodu TZP – dietne stravovanie, hygiena, opotrebovanie štatstva, obuv a bytového zariadenia, prevádzka a pohonné hmoty na osobném motorové vozidlo, strava pre špeciálneho psa.

► **Preukaz osoby s ťažkým zdravotným postihnutím** vystavuje úrad práce, sociálnych vecí a rodiny podľa trvalého pobytu, občanovi na základe jeho písomnej žiadosti, ak má zdravotné postihnutie s mierou funkčnej poruchy najmenej 50%. V prípade, ak je občan s ťažkým zdravotným postihnutím odkázaný na sprivedodcu, úrad mu vydá **preukaz TZP so sprievodom** označený s červeným pásom.

► **Parkovací preukaz** vystavuje úrad práce, sociálnych vecí a rodiny podľa trvalého pobytu, občanovi na základe jeho písomnej žiadosti osobe, ktorá je odkázaná na individuálnu prepravu osobným motorovým vozidlom alebo má praktickú slepotu alebo úplnú slepotu oboch očí (t.j. vzhľadom na svoje TZP nie je schopná využívať prostriedky verejnej hromadnej dopravy). Slúži na parkovanie motorového vozidla na miestach vyhradených pre osoby TZP.

Informácie:

Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny
Hviezdoslavova 40,
Nové Mesto nad Váhom
Pracovisko Stará Turá, Družstevná 2

www.upsvar.sk

https://www.upsvr.gov.sk/obcan-so-zdravotnym-postihnutim-1.html?page_id=232029&urad=240283

✉ 032/2441 250, -191

✉ 032/2442 672, -673, -674

✉ 032/2442 641, -642, -643

✉ 032/2443 311

služby občanom

posudkové činnosti

pripravky pre ŤZP

pripravky pre ŤZP

► **Pomôcky**

Ak je osoba s ŤZP odkázaná **podľa posudku vydaného úradom práce, sociálnych vecí a rodiny na pomôcku**, jej úpravu či výcvik, môže požiadať o poskytnutie príspevok. Pomôcka, na ktorú občan žiada príspevok, musí byť uvedená v zozname pomôcok, ktorý je verejný v Opatrení MPSVR č. 7/2009 Z. z..

Dôležité je vedieť, že nemôže ísť o pomôcku, ktorá sa poskytuje alebo požičiava na základe verejného zdravotného poistenia s výnimkou! druhého mechanického vozíka, za ktorý sa považuje aj druhý jednoduchý kočík a druhý špeciálne upravený kočík; druhý elektrický vozík alebo druhý načuvávací aparát.

Zoznam pomôcok:

<https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/2009/7/>

Zdravotnícke pomôcky poskytované z verejného zdravotného poistenia sú uvedené z zozname pomôcok, ktorý vydáva Ministerstvo zdravotníctva SR.

Pomôcku **predpisuje ošetrujúci lekár** na základe zdravotného stavu pacienta. Ak ide o bežné pomôcky (napr. paličky, plienky, chodítka), tie si pacient vyzdvihne na základe poukazu od lekára rovno vo výdajni zdravotníckych pomôcok resp. v lekárni. Drahšie pomôcky (napr. vozíky, posteles, inzulínové pumpy) podliehajú schváleniu. Pacient prinesie alebo zašle lekársky poukaz od **odborného lekára** do svojej zdravotnej poist'ovne a ak ju poist'ovňa schváli, preberie si pomôcku vo výdajni zdravotných pomôcok. Každá pomôcka je limitovaná.

Zoznam pomôcok:

<http://www.health.gov.sk/?zoznam-kategorizovanych-zdravotnickych-pomocok>

(4) Seniori

► **Starobný dôchodok** je dôchodková dávka, ktorá sa poskytuje zo starobného poistenia a jeho účelom je zabezpečiť poistencovi príjem v starobe. O tento dôchodok môže občan požiadať ak dovrší dôchodkový vek a bol najmenej 15 rokov dôchodkovo poistený.

Dôchodkový vek poistencov narodených po 31. decembri 1954 sa v jednotlivých kalendárnych rokoch predĺží o počet dní, ktorý stanoví každoročne Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky.

Žiadosť o priznanie starobného dôchodku spisuje pobočka sociálnej poist'ovne príslušná podľa miesta trvalého pobytu žiadateľa.

► **Predčasný starobný dôchodok** je dôchodková dávka poskytovaná zo starobného poistenia. Ak občan z nejakých dôvodov chce ísť do dôchodku skôr ako dovrší dôchodkový vek, nárok na predčasný starobný dôchodok vzniká, ak poistencovi chýbajú najviac dva roky do dovršenia dôchodkového veku, bol najmenej 15 rokov dôchodkovo poistený a suma predčasného starobného dôchodku ku dňu, od ktorého požiadal o jeho priznanie, je vyššia ako 1,2-násobok životného minima pre plnoletú fyzickú osobu.

V tomto prípade sa však vypočítaná plná suma dôchodku sa znižuje o 0,5% za každých začiatých 30 dní, ktoré chýbajú do riadneho odchodu do dôchodku (za 365 dní sa suma dôchodku zníži o 6,5%).

Občanovi, ktorému bol priznaný predčasný starobný dôchodok, **už nevznikne nárok na starobný dôchodok** a predčasný starobný dôchodok sa odo dňa dovršenia dôchodkového veku považuje za starobný dôchodok.

Ak má občan veľmi nízky dôchodok, môže požiadať úrad práce, sociálnych vecí a rodiny o posúdenie, či mu nevzniká nárok na pomoc v hmotnej núdzi (viď strana č. 30).

Informácie poskytuje:

Sociálna poisťovňa	✉ 0906/173 519	02/32473 519
vysunuté pracovisko Nové Mesto nad Váhom	✉ 0906/173 520	02/32473 520
Hviezdoslavova ul. č. 36 (Dom štátnej správy)	✉ 0906/173 521	02/32473 521
https://www.socpoist.sk/starobny-dochodok/1286s		
https://www.socpoist.sk/predcasny-starobny-dochodok/1287s		

(5) Zľavy a výhody

Preukaz ZŤP občana, poberanie invalidného či starobného dôchodku slúži na uplatnenie zliav a výhod napríklad v doprave, kultúre, v oblasti miestnych daní. **Výšku zliav a výhody určujú dotknuté rezorty alebo konkrétni poskytovatelia služieb.** Odporúčame informovať sa, či napríklad konkrétny prepravca, organizátor kultúrneho podujatia, športového podujatia poskytuje zľavy alebo iné výhody držiteľom preukazu fyzickej osoby s ŤZP.

► Zľavy pri cestovaní

Železnice SR poskytujú zľavu z cestovného držiteľom preukazu ZŤP či ZŤP so sprievodcom, bezplatnú prepravu zabezpečujú invalidným dôchodcom a starobným dôchodcom od 62 rokov ak sa zaregistrujú a získajú príslušný preukaz, neregistrovaným seniorom poskytujú zľavu nad 70 rokov (tzv. symbolické cestovné) . Zľavy z cestovného autobusovou dopravou či MHD závisia od konkrétnego prepravcu.

<http://www.slovakrail.sk/sk/ceny-zlavy-sr.html>

► Dane a poplatky v meste

Mesto Stará Turá v súčasnej dobe poskytuje zľavu na dani z nehnuteľnosti (VZN č. 8/2017):

- 50% na stavby na bývanie a byty pre fyzické osoby v hmotnej núdzi, fyzické osoby staršie ako 70 rokov, držitelia preukazu fyzickej osoby s ŤZP,
- 50% na pozemky pre fyzické osoby staršie ako 70 rokov,
- 50% na garáže a nebytové priestory v bytových domoch slúžiace ako garáž pre držiteľov preukazu fyzickej osoby s ŤZP.

<https://www.staratura.sk/vseobecne-zavaene-nariadenia-platne/>

Zákon odpúšťa:

- matičné poplatky v prípade delegovaného manželstva, keď jeden zo snúbencov má preukaz ZŤP,
- správny poplatok za vydanie dokladu o trvalom alebo prechodnom pobytu, ktoré vyžadujú sociálne inštitúcie (napr. sociálna poisťovňa, úrad práce, sociálnych vecí a rodiny),
- správny poplatok na úseku stavebnej správy pri stavebnom, kolaudačnom, búracom či územnom konaní držiteľom preukazu fyzickej osoby s ŤZP alebo ŤZP so sprievodcom.

► **Príspevok na prepravu** – poskytuje mesto Stará Turá obyvateľom s trvalým pobytom v Starej Turej, ktorí sú občania s tăžkým zdravotným postihnutím, nepriaznivým zdravotným stavom alebo majú vek 70 a viac rokov. Príspevok je možné poskytnúť občanovi, ktorý použije taxislužbu na návštevu zdravotníckeho zariadenia a spoločenského podujatia po splnení podmienok podľa VZN č. 2/2018.

<https://www.staratura.sk/item/prispevok-na-prepravu/>

► **Vrátenie preplatkov za lieky**

Limit spoluúčasti pre vrátenie preplatkov za lieky a nárok na vrátenie preplatku za lieky majú starobných dôchodcovia (limit 30 Eur), invalidi a držitelia preukazu ZŤP (limit 12 Eur). Zdravotné poistovne po prekročení tohto limitu vrátia doplatky za lieky, dietetické potraviny a zdravotnícke pomôcky, vo výške sumy za najlacnejší náhradný liek (teda nie vo výške celého doplatku za lieky).

<https://www.vszp.sk/poistenci/zdravotna-starostlivost/uhradzanie-doplatkov-za-lieky.html>

► **Parkovací preukaz**

umožňuje jeho držiteľovi uplatniť si zľavu na diaľničnú známku. Okrem toho umožňuje napr. parkovanie na vyhradených miestach, vchádzanie tam, kde je dopravnou značkou vjazd povolený len vymedzenému okruhu vozidiel a do pešej zóny, pričom však nesmie ohrozíť bezpečnosť cestnej premávky.

<https://eznamka.sk/sk/node/533>

► **Koncesionárské poplatky**

Od platenia koncesionárskych poplatkov RTVS sú osloboodení držitelia preukazu ZŤP a osoby, ktoré s ňou žijú v jednej domácnosti. Toto odberné miesto elektriny je osloboodené od platby. Zľavu 50% z poplatkov majú aj poberatelia dôchodkových dávok a napr. aj poberatelia dávok v hmotnej núdzi. Od platenia koncesionárskych poplatkov sa môže občan odhlásiť na stránke <https://uhradky.rtvs.sk/> alebo písomne na adresu: RTVS, Mlynská dolina, 845 45 Bratislava.

► **Zamestnanie či podnikanie**

Invalidný dôchodca a občan ZŤP môžu pracovať neobmedzene, pokiaľ im to ich diagnóza a postihnutie dovoľuje. Prácou si invalidný dôchodca môže dokonca zvýšiť svoj dôchodok. Invalidný občan a občan ZŤP môžu byť evidovaní aj na úrade práce. Taktiež môžu požiadat úrady práce napr. o príspevok na podnikanie, príspevok pre osobného asistenta či príspevok na založenie chránenej dielne alebo chráneného pracoviska.

⑥ **Sociálne služby**

Každý občan, ak sa ocitne v nepriaznivej sociálnej situácii pre svoj nepriaznivý zdravotný stav či vek, pre svoje životné návyky, ohrozenie inými osobami či chudobou, nemá zabezpečené základné životné potreby a nie je schopný postarať sa o seba sám, má právo na pomoc. Niekomu stačí pomôcť menej, iný potrebuje trvalú odbornú starostlivosť. V prvom rade má pomáhať rodina, ak je v dostupnej vzdialenosťi a keď môže. Keď nie je rodina a nestáči ani pomoc priateľov či susedov, pomôže občanovi obec, samosprávny kraj alebo štát. Sociálne služby sú jednou z form sociálnej pomoci pre ľudí v nepriaznivej sociálnej situácii. **Forma a druhy sociálnych služieb** viď str. č. 5-6.

Sociálne služby môžu poskytovať verejní poskytovatelia, ktorími sú obec/mesto, právnická osoba zriadená alebo založená obcou, združením obcí alebo vyšším územným celkom t. j.

rozpočtové alebo príspievkové organizácie a **neverejní poskytovatelia**, t. j. právnické a fyzické osoby, napr. občianske združenie, nezisková organizácia, podnikateľský subjekt, živnostník, vrátane cudzincov. Každý poskytovateľ sociálnej služby, ktorý ju chce poskytovať legálne, musí splniť určité podmienky a byť registrovaný na príslušnom vyšom územnom celku.

► Postup pri vybavovaní sociálnej služby

Prvým krokom je podanie **žiadosti o posúdenie odkázanosti** na konkrétnu sociálnu službu s povinnou prílohou – potvrdenie poskytovateľa zdravotnej starostlivosti na obec alebo vyšší územný celok (podľa druhu služby). Na základe tejto žiadosti sa vykonáva sociálna posudková činnosť a zdravotná posudková činnosť. Podľa výsledku sociálnej a zdravotnej posudkovej činnosti obec alebo vyšší územný celok vydá posudok a rozhodnutie o odkázanosti občana na požadovanú službu, v ktorej bude určený stupeň jeho odkázanosti v rozsahu I. - VI..

Následne po nadobudnutí právoplatnosti rozhodnutia o odkázanosti na sociálnu službu, môže občan podať **žiadosť o poskytovanie sociálnej služby**, ktorej povinnou prílohou je doklad o príjmových pomeroch žiadateľa a spoločne posudzovaných osôb, čestné vyhlásenie o majetku príp. ďalšie doklady podľa požiadavky poskytovateľa.

Občan má právo na výber sociálnej služby a formy jej poskytovania a právo na výber poskytovateľa sociálnej služby.

► **Obec/mesto** poskytuje alebo zabezpečuje sociálnu službu v zariadení pre seniorov, v zariadení opatrovateľskej služby, v dennom stacionári, opatrovateľskú službu (a zároveň vydáva rozhodnutie o odkázanosti na túto soc. službu), ďalej poskytuje alebo zabezpečuje prepravnú službu, odľahčovaciu službu, pomoc pri osobnej starostlivosti o dieťa, terénnu sociálnu službu krízovej intervencie, sociálnu službu v nízkoprahovom dennom centre, nocľahárni a základné sociálne poradenstvo.

► **Vyšší územný celok** (VUC) zabezpečuje poskytovanie sociálnej služby v domove sociálnych služieb, v špecializovanom zariadení, v zariadení podporovaného bývania, v rehabilitačnom stredisku (a zároveň vydáva rozhodnutie o odkázanosti na túto soc. službu), ďalej zabezpečuje sociálnu službu v útulku, v domove na polceste, v zariadení núdzového bývania, v zariadení dočasnej starostlivosti o deti, v integračnom centre, podporu samostatného bývania, tlmočnícku službu, základné sociálne poradenstvo a službu včasnej intervencie.

Zoznam poskytovaných sociálnych služieb v Trenčianskom kraji nájdete na webovom sídle Trenčianskeho samosprávneho kraja:

https://www.tsk.sk/socialna-pomoc/socialne-sluzby-v-tsk.html?page_id=61718

► **Mesto Stará Turá** vykonáva posudkovú činnosť a vydáva rozhodnutie o odkázanosti na sociálnu službu v zariadení pre seniorov, v zariadení opatrovateľskej služby, v dennom stacionári. Poskytuje terénnu opatrovateľskú službu vrátane donášky stravy, pobytovú sociálnu službu v zariadení opatrovateľskej služby, odľahčovaciu službu, podpornú službu v Dennom centre seniorov a základné sociálne poradenstvo (viď str. 9 a 27).

Informácie o sociálnych službách a základné poradenstvo:

Mestský úrad Stará Turá

✉ 032/74616 46, 0905/638 860

SNP 1/2, 916 01 Stará Turá

✉ 032/74616 45, 0915/984 306

<https://www.staratura.sk/socialne-oddelenie-msu/>

sociálne oddelenie

Trenčiansky samosprávny kraj

✉ 032/6555 562, -567, -568,

K dolnej stanici 7282/20A

✉ 032/6555 561, 0901/918 159

9011 01 Trenčín

odbor sociálnej pomoci

https://www.tsk.sk/socialna-pomoc.html?page_id=119

(7) Poskytovatelia sociálnych služieb v meste Stará Turá

Mesto Stará Turá – verejný poskytovateľ:

- **terénna opatrovateľská služba** v domácnosti odkázaného občana: pomoc pri sebaobsluhe, pri starostlivosti o domácnosť a základných sociálnych aktivitách, dovoz stravy,
- **odlľahčovacia služba** občanovi, ktorý opatruje osobu odkázanú na pomoc podľa posudku vydaného príslušným ÚPSVR, počas obdobia, v ktorom opatrovanie nemôže vykonávať,
- **pobytová sociálna služba v zariadení opatrovateľskej služby:** celoročná pobytová služba: pomoc pri odkázanosti na pomoc inej osoby, ubytovanie, stravovanie, upratovanie, pranie a sociálne poradenstvo,
- **ambulantnú službu v Dennom centre seniorov Stará Turá a Paprad'**: záujmová činnosť, sociálne poradenstvo, kultúrno-spoločenské a vzdelávacie aktivity pre seniorov a invalidných občanov.
- **základné sociálne poradenstvo**

Domicile n.o. Paprad', Stará Turá – neverejný poskytovateľ:

celoročná služba pobytovou formou **v zariadení pre seniorov a domove sociálnych služieb.**

Adresa: Paprad' 1595, Stará Turá

 032/776 2132, 0905/214 744

<http://www.domicile-no.sk/>

(8) Komunitné organizácie pôsobiace v sociálnej oblasti v meste Stará Turá

SLUHA o.z. Stará Turá

poskytuje služby seniorom, deťom a mládeži: zapožičiavanie antidekubitných matracov a polohovateľných postelí, kultúrne a osvetové podujatia.

Sídlo: Domov bielych hláv, Hlubockého 319/6, Stará Turá 0907/293 295, 0905/269 298

<http://www.divadlosluha.sk/php/oNas.php>

Klub abstinentov Stará Turá

podporná skupina poskytuje svojpomocné klubové stretnutia abstinujúcich a rodinných príslušníkov, vzájomnú pomoc a podporu.

Sídlo: Domov bielych hláv, Hlubockého 319/6, Stará Turá 0907/882 815

Materské centrum Žabka, o.z. Stará Turá

Poskytuje ambulantné služby pre rodičov s deťmi vo veku 0-6 rokov: poradenstvo, voľnočasové aktivity.

Sídlo: Jiráskova 168, Stará Turá

 0911/299 706, 0918/801 350

<http://mczabka.sk/>

Švajčiarska MISIA VIERY, n.o. Stará Turá

poskytuje terénné, ambulantné a pobytové služby pre deti, mládež, rodinu: vzdelávanie a výchova mládeže, materiálna, sociálna a humanitárna starostlivosť a pomoc.

Sídlo: Súš 2481, Stará Turá

 032/776 3043, 0908/701 449

Katolická jednota, slovenská pobočka Stará Turá

poskytuje terénné služby pre chorých a starých občanov, voľnočasové aktivity pre deti a mládež, sociálne poradenstvo a osvetovú činnosť. 0905/302 216

<http://www.kjs.sk/index.php?menu=2&header=1&obsah=70>

eRko – Hnutie kresťanských spoločenstiev detí, oblastné centrum Stará Turá
pomáha pri výchove a neformálnom vzdelávaní detí a mladých ľudí na zrelé kresťanskej osobnosti: mimoškolská práca s deťmi na stretnutiach (stretkách), voľnočasové aktivity, poradenstvo, kurzy workschopy, semináre.
http://zapas.cko.sk/

 0902/619 429

Evanjelická diakonia ECAV Stará Turá
poskytuje služby pre seniorov a pozostalých: zabezpečovanie pomoci a opatery o chorých, pomoc pri starostlivosti o domácnosť.
http://www.ecavst.sk/spolocenstva/diakonia.php

 0918/168 374

Jednota dôchodcov, z.o. Stará Turá
poskytuje služby pre seniorov: kultúrno-spoločenské a vzdelávacie aktivity, záujmová činnosť, poradenstvo.
Sídlo: M. R. Štefánika 355, Stará Turá (priestory denného centra seniorov) 032/776 3072
http://jds.sk/

 0908/305 518

Slovenský zväz telesne postihnutých, z.o. Stará Turá
poskytuje služby pre telesne postihnutých občanov: poradenstvo, kultúrno-spoločenské a športové aktivity, rekondičné pobytové, rekreácie.
Sídlo: M. R. Štefánika 355, Stará Turá (priestory denného centra seniorov) 032/776 4732
http://www.sztp.sk/

 032/776 4732

Únia nevidiacich a slabozrakých z. o. Stará Turá
poskytuje služby pre nevidiacich a slabozrakých: záujmová činnosť, poradenstvo.
Sídlo: M. R. Štefánika 355, Stará Turá (priestory denného centra seniorov)
http://www.trencin.unss.sk/

 0907/538 415

OSOBY V KRÍZOVEJ SITUÁCII

Krízová situácia je životná situácia, ktorá ovplyvňuje život jednotlivca alebo rodiny a majú vplyv na zabezpečenie ďalšieho bežného chodu domácnosti alebo ovplyvňuje výrazným spôsobom ďalší život. Nazývajú sa sociálne udalosti.

Medzi takéto sociálne situácie patria:

- choroba
- výchovné problémy s deťmi
- zanedbávanie, zneužívanie či týranie
- strata zamestnania
- strata prístrešia
- závislosti na alkohole, drogách a i.
- úmrtie v rodine.

Prvé tri sociálne udalosti sú opísané v predchádzajúcich kapitolách.

① Nezamestnanosť a hmotná nádza

Ak občan zostane bez práce, môže požiadať o pomoc a sprostredkovanie zamestnania úrad práce. Evidovať sa ako uchádzač o zamestnanie nie je povinnosť, ale právo občana. V prípade ak toto právo občan nevyužije, má povinnosť prihlásiť sa do zdravotného poistenia ako dobrovoľne nezamestnaná osoba a uhrádzať si zdravotné poistenie sám (samoplatiteľ), pretože dňom ukončenia pracovného pomeru mu zdravotné poistenie skončilo.

Ak sa rozhodne evidovať ako uchádzač o zamestnanie, odo dňa zaradenia do evidencie uhrádza za neho zdravotné poistenie štát. Ak sa zaeviduje na úrade práce, sociálnych vecí a rodiny do 7 kalendárnych dní odo dňa skončenia zamestnania či vykonávania samostatnej zárobkovej činnosti, k prerušeniu zdravotného poistenia nedôjde.

➤ **Služby v nezamestnanosti a príspevky** poskytuje úrad práce, sociálnych vecí a rodiny občanovi, ktorý sa ocítne bez zamestnania a je evidovaný ako uchádzač o zamestnanie a to:

- **sprostredkovanie zamestnania** (vyhľadávanie pracovného miesta a ponúkanie vhodného zamestnania),
- **odborné a poradenské služby** (riešenie problémov spojených s pracovným uplatnením),
- **vzdelávanie a príprava pre trh práce** (najmä v prípade nedostatku odborných vedomostí a odborných zručností, potreby zmeny vedomostí a odborných zručností vzhľadom na dopyt na trhu práce),
- **príspevky poskytované uchádzačovi o zamestnanie, zamestnancovi, občanovi s ŤZP** (vid^o. strana č. 6).

Príslušnou inštitúciou na poskytovanie príspevkov je príslušný Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny v mieste trvalého pobytu občana.

Informácie o príspevkoch:

Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Nové Mesto nad Váhom

Pracovisko Stará Turá, Družstevná 2

 032/2443 311, -312 služby občanom

➤ **Dávka v nezamestnanosti** je určená na zabezpečenie príjmu v nezamestnanosti. Dávku dostane iba uchádzač o zamestnanie evidovaný na úrade práce a základnou podmienkou nároku je, že v posledných štyroch rokoch pred zaradením do evidencie uchádzačov o zamestnanie bol poistený v nezamestnanosti najmenej 2 roky t.j. 730 dní. Spôsob skončenia pracovného pomeru

nemá vplyv na rozhodnutie o nároku, výške a dobe poskytovania dávky v nezamestnanosti, ktorá sa vypláca 6 mesiacov.

O dávku v nezamestnanosti občan žiada v pobočke Sociálnej poisťovne príslušnej podľa miesta trvalého pobytu.

Informácie o dávke v nezamestnanosti:

Sociálna poisťovňa

Vysunuté pracovisko Nové Mesto nad Váhom

Hviezdoslavova ul. č. 36 (Dom štátnej správy)

📞 0906/173 523 0906/ 174 739

odbor poistenia v nezamestnanosti
a garančného poistenia

➤ **O dávku a príspevky v hmotnej núdzi** môže občan požiadať v prípade, ak nemá nárok na dávku v nezamestnanosti, alebo je veľmi nízka, alebo ju už vyčerpal.

Hmotná núdza je stav, keď príjem občana a osôb, ktoré sa s ním podľa zákona o pomoci v hmotnej núdzi spoločne posudzujú, nedosahuje životné minimum a nemôžu si príjem zabezpečiť alebo zvýšiť vlastným pričinením

Životné minimum je spoločensky uznávaná minimálna hranica príjmov fyzickej osoby. Ak občan má príjem pod hranicou životného minima, je stave hmotnej núdze. Sumy životného minima stanovuje Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny každoročne vždy k 1.júlu.

Či sa jednotlivec alebo rodina nachádzajú v hmotnej núdzi závisí predovšetkým od ich príjmov ale aj majetku. Pri posudzovaní nároku na dávku a príspevky v hmotnej núdzi sa zohľadňujú viaceré kritériá.

Ak občan splní podmienky, tak môže získať:

- Dávku v hmotnej núdzi
- Aktivačný príspevok
- Príspevok na bývanie
- Ochranný príspevok
- Príspevok na nezaopatrené dieťa
- Príspevok na bývanie
- Osobitný príspevok
- Jednorazovú dávku v hmotnej núdzi (o jej priznaní rozhoduje obec)

O dávku a príspevky v hmotnej núdzi môže občan požiadať na úrade práce, sociálnych vecí a rodiny príslušného v mieste trvalého bydliska.

Informácie o dávke a príspevkoch v hmotnej núdzi:

Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Nové Mesto nad Váhom

Pracovisko Stará Turá, Družstevná 2

📞 032/2442 500, -510, -555

📞 032/2443 311, -312

➤ **O dotáciu na stravu a školské potreby** pre dieťa, ktoré je žiakom základnej školy môžete požiadať ak ste sa ocitli v hmotnej núdzi alebo **o štipendium** pre študenta strednej či vysokej školy, ktoré sú poskytované s cieľom podporiť vzdelávanie u detí pochádzajúcich z rodín, ktoré sa ocitli v hmotnej núdzi. Štipendiá sú poskytované v gescii jednotlivých škôl (vid' str. č. 4-5).

Informácie o dotáciach na stravu:

Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Nové Mesto nad Váhom

Pracovisko Stará Turá, Družstevná 2

📞 032/2442 550

📞 032/2443 311, -312

Informácie o štipendiách poskytne príslušná škola, ktorú študent navštevuje.

► **Jednorazovú dávku v hmotnej nádze a mimoriadnu sociálnu dávku** môže mesto poskytnúť občanom s trvalým pobytom na území mesta Stará Turá, ktorí sa ocitli v nepriaznivej životnej situácii. Je to dobrovoľná pomoc mesta občanom a na ich priznanie nie je právny nárok. Občan, ktorý o takúto dávku žiada, musí splniť určité podmienky, predovšetkým nesmie mať voči mestu Stará Turá ani voči organizáciám, ktorých je mesto zriaďovateľom, žiadne finančné záväzky (napr. na miestnych daniach, poplatku za odpad, nájomnom a službách spojených s užívaním obecného bytu a pod.) v zmysle VZN č. 7/2014.

Informácie o jednorazovej dávke v hmotnej nûdzi a základné poradenstvo:

Mestský úrad Stará Turá
SNP 1/2, 916 01 Stará Turá

032/74616 46 0905/638 860
sociálne oddelenie

<https://www.staratura.sk/item/jednorazova-davka-v-hmotnej-nudzi-a-mimoriadna-socialna-davka-jednorazova-davka-v-hmotnej-nudzi-a-mimoriadna-socialna-davka-sa-poskytuju-v-zmysle-zako/>

② Domáce násilie

Domáce násilie je násilné správanie v rodine páchané niektorým z jej členov, ktoré ohrozuje život, telesné alebo duševné zdravie iného člena tej istej rodiny alebo závažným spôsobom poškodzuje jej osobný rozvoj. Môže mať rôzne formy a podoby. Z právneho hľadiska je to trestný čin. Domáce násilie netvorí len jedna bitka, či jeden príležitostný incident. Ide o opakovanej viktimizáciu, t.j. dlhodobo trvajúce násilie a týranie. Obet je vystavovaná násiliu zas a znova, pretože medzi ňou a páchateľom je blízky vzťah. Násilie môže páchat muž na žene a žena na mužovi, rodičia na deťoch i deti na rodičoch - najmä u rodičov vo vyššom dôchodkovom veku. Najčastejšie sa ho dopúšťajú muži na ženách a rodičia na deťoch.

Domáce násilie medzi dospelými môže mať tiež rôzne formy: fyzické, psychické či sexuálne. Psychické násilie je pre veľa obetí oveľa horšie ako fyzické, pretože sa voči nemu nevedia účinne brániť a nemajú ho ako dokázať. Ohrozené sú aj deti, ktoré sú svedkami domáceho násilia i keď nie sú priamo obeťou, pretože takéto správanie má negatívny dopad na utváranie ich osobnosti, vlastností a vzťahov.

Obet' často popiera a uniká pred skutočnosťou, že blízky človek je násilník. Nájsť v sebe odhadanie vyhľadať odbornú pomoc a snažiť sa riešiť problém, vyžaduje veľa odvahy a sily. Obetiam násilia sú nápmocné krízové centrá, strediská, či špecializované poradne.

Na koho sa obrátiť v prípade domáceho násilia:

Počítač 158 <https://www.minv.sk/?nasilie>

Občianske združenie Pomoc obetiam násilia

poskytuje bezplatné psychologické, právne a sociálne poradenstvo a pomoc obetiam trestnej činnosti, domáceho násilia, dopravných nehôd a katastrof, ako aj ich blízkym a svedkom trestných činov. www.pomocobetiam.sk ☎ Linka pomoci obetiam 0850/111 321

Občianske združenie Náruč

poskytuje pomoc (právne, sociálne a psychologické poradenstvo, možnosť umiestnenia detí v pobytovom Detskom krízovom centre Náruč) deťom, ktoré sa stali obeťami týrania, zneužívania a zanedbávania, rovnako aj týraným ženám a rodinám ohrozeným domácim násilím. Adresa: Zádubnie 56, 010 03 Žilina

Občianske združenie Aliancia žien Slovenska

poskytuje vo svojom Krízovom centre obetiam domáceho násilia sociálne, právne a psychologické poradenstvo, asistenciu a pomoc.

📞 0903/519 550

Bezpečný ženský domov Luna Trenčín

<https://www.bezpecnyzenskydomtrencin.sk/>

📞 0908/466 100

Krízová linka pre ženy

Poradenské centrum pre týrané ženy Trenčín

Celoslovenská krízová linka pre týrané ženy

📞 0915/137 334

📞 0903/519 550

Základné poradenstvo:

Mestský úrad Stará Turá
sociálne oddelenie

📞 032/74616 46, 0905/638 860

📞 032/74616 45, 0915/984 306

③ Závislosť

Pod pojmom závislosť si často predstavujeme len závislosť na drogách, alkohole či hracích automatoch. Človek však môže byť závislý aj od nakupovania, návštevy fitnessu či diét. Odborníci rozlišujú dva základné typy závislostí: látkové a nelátkové. K látkovým patrí drogová závislosť, alkoholizmus, ale aj závislosť na nikotíne či kofeíne. Druhou skupinou je závislosť od rôznych aktivít, ako sú nakupovanie, návšteva solária, posadnutosť zdravým stravovaním, workoholizmus či závislosť na hracích automatoch, internete, mobile, počítačových hráčov a iné; sú nazývané aj ako novodobé závislosti.

Dôsledky akejkoľvek závislosti pôsobia doslova patologicky a zničujúco na rodinný život, pretože u každého závislého dochádza k postupnému rozpadu sociálnych, pracovných i rodinných vzťahov a kontaktov.

Ak sa rodine vyskytne problém so závislosťou najlepším riešením je obrátiť sa na odbornú pomoc špecialistov a odborníkov.

Na koho sa obrátiť:

Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny
referát poradensko-psychologických služieb
Hviezdoslavova 40, Nové Mesto nad Váhom

📞 032/2442 617

Centrum výchovnej a psychologickej prevencie

Psychologická poradňa,
Športová 40, Nové Mesto nad Váhom

📞 032/7714 507, -526

📞 0911 337 902

Nemocnica s poliklinikou Trenčín

Psychiatrická klinika, Ambulancia pre liečbu alkoholizmu a drogových závislostí
Legionárska 28, Trenčín

📞 032/6566 743

Klub abstinentov Stará Turá

podporná svojpomocná skupina abstinujúcich a rodinných príslušníkov
Sídlo: Domov bielych hláv, Hlubockého 319/6, Stará Turá

📞 0907/882 815

Toxikologická informačná služba pri akútnejch intoxikáciach nonstop 📞 02/54 774 166

alebo sa môžete informovať anonymne napr.:

na stránke: www.drogyinak.sk, mailom na info@drogyinak.sk 📞 0911/556 456.

④ Návrat z výkonu trestu

Občanovi po návrate z výkonu trestu odňatia slobody alebo z výkonu väzby poskytne pomoc a poradenstvo sociálny kurátor pre dospelých na úrade práce, sociálnych vecí a rodiny, najmä aj pri uľahčení návratu do rodiny, pracovnom uplatnení, hľadaní bývania, hľadaní možnosti pokračovať v ďalšej príprave na povolanie.

➤ **O resocializačný príspevok** môže žiadať občan po prepustení do 8 pracovných dní od prepustenia a výkonu trestu odňatia slobody alebo výkon väzby trval viac ako 30 po sebe nasledujúcich dní. Celková suma resocializačných príspevkov poskytnutých tomu istému občanovi v kalendárnom roku nesmie presiahnuť výšku 40 % sumy životného minima a môže byť poskytnutý vo vecnej, finančnej, alebo kombinovanej forme. Pri poskytovaní resocializačného príspevku sa zohľadňujú peňažné prostriedky, ktoré mal občan vyplatené pri prepustení.

Informácie:

Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny

✉ 032/ 2442 604

Hviezdoslavova 36

odd. sociálnoprávnej ochrany detí a
sociálnej kurately

Nové Mesto nad Váhom

https://www.upsvr.gov.sk/socialne-veci-a-rodina-2/kuratela-pre-dospelych/navrat-z-vykonom-trestu-odnatia-slobody.html?page_id=308581

⑤ Občan bez prístrešia

V situácii ak občan nemá zabezpečené nevyhnutné podmienky na uspokojovanie základných životných potrieb, nemá zabezpečené ubytovanie alebo nemôže doterajšie bývanie užívať a nemá zabezpečený príjem, môže požiadať o pomoc a poradenstvo na Mestskom úrade Stará Turá, sociálne oddelenie. Mesto Stará Turá má k dispozícii **azylovú izbu** zriadenú výlučne na krátkodobé núdzové ubytovanie občanov mesta Stará Turá, ktorí sa ocitli v akútnej krízovej situácii a nemá možnosť okamžite riešiť ubytovanie iným spôsobom. Okrem toho môžu občania využiť služby **Sociálneho šatníka**, kde mesto poskytuje vecnú pomoc v podobe ošatenia, obuvi či iných predmetov osobnej potreby.

Občan, ktorý má záujem o pridelenie **nájomného bytu**, ktorého vlastníkom je Mesto Stará Turá, môže podať žiadosť na Mestský úrad Stará Turá, majetkové oddelenie. Mesto Stará Turá má k dispozícii 121 takýchto bytov a ich pridelovanie sa riadi VZN č. 1/2016.
121 bytov

Informácie:

Mestský úrad Stará Turá
sociálne oddelenie
majetkové oddelenie

✉ 032/74616 46, 0905/638 860

✉ 032/74616 30, 0915/984 309

⑥ Úmrtie v rodine

V prípade, ak v rodine niekto zomrie, pozostalí by mali postupovať nasledovne.

➤ **Úmrtie doma** treba ihneď označiť. Najjednoduchšie je zavolať tiesňovú linku 112 alebo útvar policajného zboru 158. V princípe každý, kto je prítomný pri úmrtí, alebo nájde mŕtve

telo, má povinnosť túto skutočnosť bezodkladne oznámiť. Ak ste takto úmrtie oznámili, operátor vyšle na miesto úmrtia obhliadajúceho lekára.

Po prehliadke zosnulého lekár vystaví List o prehliadke mŕtveho tela a potom môžu príbuzní kontaktovať pohrebnú službu za účelom prevozu zosnulého. Ďalší postup je individuálnou dohodou medzi pozostalými a pohrebnou službou. Ak lekár nariadi pitvu, zabezpečí prevoz mŕtveho tela na súdnolekárske pracovisko, v ktorom bude vykonaná pitva.

► **Úmrtný list** je poskytovateľ zdravotnej starostlivosti povinný bez zbytočného odkladu oznámiť blízkym osobám zosnulého, ktorým poskytne všetky informácie. Pozostalý musí vyhľadať a kontaktovať pohrebnú službu a dojednať príslušné náležitosti o poslednej rozlúčke.

► **Úmrtný list** vybavíte na príslušnom matričnom úrade, v obvode ktorého občan zomrel a k jeho vystaveniu musíte predložiť 3x List o prehliadke mŕtveho, občiansky preukaz zosnulého a občiansky preukaz osoby, ktorá vybavuje pohreb. Spolu z úmrtným listom matričný úrad vydá a potvrď aj žiadosť o príspevok na pohreb. Na požiadanie matrika vystaví aj Potvrdenie o vybavovaní pohrebu pre zamestnávateľa.

Matričný úrad v Starej Turej vydáva úmrtný list pre tých občanov, ktorí zomreli v Starej Turej, v Hrachovišti alebo vo Vád'ovciach.

► **O príspevok na pohreb** môže požiadať občan, ktorý zabezpečil pohreb zosnulého. Žiadosť, ktorú mu vydá a potvrď matričný úrad, podá na úrade práce, sociálnych vecí a rodiny príslušnom podľa miesta posledného trvalého pobytu alebo prechodného pobytu zomretého. Žiadosť potvrdzuje aj pohrebná služba, ktorá poskytla služby spojené so zabezpečením pohrebu.

► **Vdovský dôchodok, vdovecký dôchodok** dostane pozostalá manželka či manžel alebo

► **sirotský dôchodok** nezaopatrené dieťa po zomretom rodičovi po splnení zákonných podmienok. Nárok na vdovský, vdovecký a sirotský dôchodok vzniká dňom smrti manžela/manželky/rodiča. Naopak nárok na vdovský a vdovecký dôchodok zanikne uzavretím nového manželstva. Nárok na sirotský dôchodok zanikne dňom, kedy dieťa prestane byť nezaopatreným dieťaťom alebo dovršením 26 rokov veku alebo jeho osvojením.

O vdovský, vdovecký alebo sirotský dôchodok treba požiadať v pobočke Sociálnej poistovne príslušnej podľa miesta trvalého pobytu žiadateľa.

► **Odovzdanie dokladov** – občiansky preukaz, vodičský preukaz a pas zosnulého je povinný ten, kto vybavuje jeho pohreb, neodkladne odovzdať okresnému riaditeľstvu policajného zboru. Zdravotný preukaz odovzdať príslušnej zdravotnej poistovni.

Informácie o vydaní úmrtného listu:

Mestský úrad Stará Turá
SNP 1/2, 916 01 Stará Turá

<https://www.staratura.sk/matrieny-urad/>

📞 032/74616 38, 0907/928 780
Matričný úrad

Informácie o príspevku na pohreb:

Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny
Hviezdoslavova ul. č. 36 (Dom štátnej správy)
915 01 Nové Mesto nad Váhom
Pracovisko Stará Turá

📞 032/2442550, -555, -556
štátne sociálne dávky

📞 032/2443 311, -312

Informácie o vdovskom, vdoveckom a sirotskom dôchodku:

Sociálna poistovňa
vysunuté pracovisko Nové Mesto nad Váhom
Hviezdoslavova ul. č. 36 (Dom štátnej správy)
<https://www.socpoist.sk/invalidny-dochodok/1288s>

📞 0906/173 519 02/32473 519
📞 0906/173 520 02/32473 520
📞 0906/173 521 02/32473 521
odbor dôchodkového poistenia

Register pojmov

dávka v nezamestnanosti	29
dávka a príspevky v hmotnej núdzi z ÚPSVR	30
dotácia na stravu a školské potreby.....	4, 30
hmotná núdza	30
invalidný dôchodok.....	21
jednorazová dávka v hmotnej núdzi od Mesta Stará Turá	31
materské	10
mediácia.....	17
mimoriadna sociálna dávka od Mesta Stará	31
minimálna mzda	8
ošetrovné.....	20
otcovstvo.....	11
parkovací preukaz pre osobu s ŤZP	22
poplatok za komunálny odpad.....	10
pomôcky pre ŤZP	23
práčeneschopnosť (PN)	21
preukaz osoby s ŤZP a ŤZP/S.....	22
predčasný starobný dôchodok	23
príspevky ŤZP osobám	5
príspevky uchádzajcom o zamestnanie	6
príspevok na pohreb.....	34
príspevok pri narodení dieťaťa z ÚPSVR.....	18
príspevok pre narodené dieťa od mesta Stará Turá	19
resocializačný príspevok.....	5, 33
rodičovský príspevok.....	18
rodny list	10
sirotský dôchodok.....	34
služby v nezamestnanosti.....	29
sociálny kurátor pre dospelých	33
starobný dôchodok	23
škola materská, základná, umelecká	12
štipendium.	5
trvalý pobyt.....	10
úmrtný list.....	34
vdovský a vdovecký dôchodok	34
zdravotné poistenie.....	11
životné minimum..	8

Sociálny sprievodca mesta Stará Turá II. vydanie
Spracovalo sociálne oddelenie MsÚ Stará Turá,
Vydalo: Mesto Stará Turá, www.staratura.sk
Neprešlo jazykovou úpravou. Nepredajné.